

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 1.

15. januarja 1859.

VIII. tečaj.

Pridiga za tretjo nedeljo po sv. treh krajih.

(Homilija; gov. A. L.)

„Jezus ozdravi hlapca stotnikovega“, Mat. 8.

V v o d.

Ko je bil začel Jezus učiti, in si je bil pridobil že več učencov, je hodil po vsem Galilejskem, kakor pripoveduje sv. evangelje, oznanoval se je povsod obljubljenega Odrešenika, učil je po shodnicah in je poterdoval svoj nauk posebno s čudeži, ki jih je delal zlasti nad bolnimi in betežnimi. Zato je pa tudi slovelo njegovo ime povsod. Od vseh krajev so derli ljudje tramama k njemu, vidit njegove čudeže in poslušat njegove nauke.

Tako se je bilo prigodilo enkrat, da je šlo posebno veliko ljudi za njim, in da ga bi bili lahko vsi vidili in slišali, je šel na neko goro, in tukaj je govoril Jezus tisto naukapolno pridigo, ki jo popisuje sv. Matevž v 5. 6. in 7. poglavju, in ki se imenuje Jezusova pridiga na gori, ker jo je imel na gori. Ta pridiga je bila tako presunljiva, da so bili v serce ginjeni vsi poslušavci. Uči, so rekli, ne kakor naši pismarji in farizeji, ampak kakor tak, ki ima oblast, to je, on kaže, da ima oblast, zapovedi in postave dajati. Vidi se iz njegovih novih in lepih naukov, da je poslan od Boga.

Potem se je bilo zgodilo to, kar nam pripoveduje današnje sv. evangelje, in kar hočemo dans bolj drobno premišljevati. — Poslušajte!

Razlaga.

a) Kadar je šel Jezus z gore, je šlo veliko množic za njim. Ti ljudje, ki so šli za njim, so bili tisti, ki so ga

poslušali na gori. Tako so se bili vneli ljubezni in spoštovanja do njega, da ga niso mogli nikakor popustiti. Poplačati njih gorečnost in poterditi jih v veri, je naredil pričo njih naslednji čudež. Gobov je prišel in ga molil, rekoč: Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti. To se ni zgodilo po kakem naključju, ampak Bog, ki obrača ves svet v svojo čast in našo korist, je tako hotel, da je srečal gobov Jezusa. Gobov je imel Jezusa poveljati, in ljudstvo, ki je že tako stermelo nad Jezusom, še bolj v veri in v zaupanju do njega poterditi.

Kaj pa je storil nesrečni revež? Sv. Matevž pravi: Molil je Jezusa. Sv. Marka pa pove še več. On pravi (1, 40.), da je gobov pokleknil pred Jezusa in ga tako ponižno prosil: Ako hočeš, me moreš očistiti. Ljubi moji! ako pridemo k ljubeznivemu Bogu ponižno in podložno, ako spoznamo svoj nič in kako velik da je On, ki ga prosimo, ako kažemo že s telesom svojo pobožnost in zbranega duha, — ni čuda, da usliši potem neskončno usmiljeni Bog tako molitev. Ako pa prosimo Boga tako, kakor bi ga tirjali, kakor da bi nas moral uslišati, ako dajemo že z vnatjim, z obnašanjem na znanje, da je serce brez vere, brez ljubezni, brez pobožnosti in brez kesanja, ako pridemo v cerkev z manjim spoštovanjem, kakor pred kakega človeka, ki ga mislimo kaj prositi, ali je mogoče, da bi nas Bog uslišal?

Res je, Bog ne potrebuje naše molitve. On ni nič bolj veličasten, ako ga molijo tudi angeli in ljudje, on ne zgubi nič, ni nič menj, ako ga pozabijo vsi ljudje in mu odpovedó spodobno čast. Bog nas ne potrebuje k svojemu veličastvu, on si je sam sebi zadosti. Pa mi potrebujemo Boga. Res, da ve Bog, vsega vedni, česa potrebujemo; res da on, neskončno modri, ne bo prenaresjal svojih sklepov zavolj naših prošenj, res, da nam dá on, neskončno dobri, brez naših prošenj, kar nam je dobro in koristno, res, da ne potrebuje on, Gospod nebes in zemlje, naših uklanjanj, pa on hoče, da ga molimo spoštovavno in ponižno, da ne pozabimo nikdar, da nismo drugega, kot reven prah in da ne premoremo nič, celo nič brez njega. Spoznati moramo in čutiti, da potrebujemo v vseh rečeh njegove milosti in pomoči in pa njegovega blagoslova. Tega naj nas opominja molitev, po njej se učimo ponižnosti, ter zavemo, da je Bog naš Gospod.

Moliti moramo pa tudi, da zaupamo v njegovo dobrotljivost in da kažemo tudi očitno to zaupanje in hvaležnost do Boga. Pa o moj Bog! kako se godi to?! Ljudje stojé v cerkvi pred altarem, in kažejo z obnašanjem, da je merzlo njih serce, in da nimajo veliko več vere, kot neumna žival. Žival ne pozna Boga, in ne ve, kako se ima vesti pred njim, naj Svetejšim. Kdor se torej nespodobno vede v cerkvi brez pobožnosti, je enak neumni živali, ki leta brez pameti po paši.

Drugi razodevajo po vnanjem nekako pobožnost, molijo tudi, pa brez kesanja zavoljo grehov, brez terdnega zaupanja, brez poterpežljivosti in udanosti v voljo božjo. Ako hočemo prav moliti po Jezusovem nauku, si moramo tudi prizadevati, da zapustimo greh in živimo prav in pobožno. Molitev grešnika nima nobene moči, le molitev pravičnega predere oblake. Moliti moramo na dalje tudi s terdnim zaupanjem, to je, ne smemo jenjati, ako nas Bog ne usliši prec, in moramo moliti vselej z udanostjo v voljo božjo, to je, zmeraj misliti: Bog, kakor hočeš ti. Ako mi daš, česar te prosim, hvaležen ti bom za dobroto; ako mi pa ne daš, je tudi prav, brez godernjanja upam v tvojo premodro previdnost in častim tvoje presveto ime. Tako molite, in molitev vas bo boljšala in blažila, in uslišal vas bo Bog v vaše veselje.

b) Tako je molil gobov in je bil uslišan. Gospod, je rekel, ako hočeš, me moreš očistiti. In Jezus je stegnil roko, in se ga je dotaknil, rekoč: Hočem bodi očiščen. In kar čist je bil svojih gob. Glejte kako je Bog uslišal pravo zaupanje, serčno vero, ponižno molitev in resnično udanost v voljo božjo.

Da je stegnil Jezus roko, se dotaknil gobovega, to ni bilo ravno potrebno za ozdravljenje. Le beseda, le migljeje, volja Jezusova bi bila že dovolj, ker tako je bil že ozdravil pri neki drugi priložnosti deset gobovih, ki so stali od deleč, s samo besedo in se jih ni nič dotaknil. Čemu da se je tega dotaknil, ne vemo, potreba ni bilo. Morebiti da se je gnušil pričujočim, in se ga je Jezus dotaknil, pokazati pričujočim, da se mu smili revež. To je toliko verjetniše, ker vidimo večkrat ljudi, ki zaničujejo bližnjega le zato, ker je reven, ubog ali nižjega stanu. Kako neumno je to, molčim, pa uprašam samo: Prezvetnež kdo ti je dal terdneje zdravje, lepšo podobo, večjo

moč, veljavo in bogastvo? Ali ti ni dal Bog vsega tega? in ali ti ne vzame lahko vsega prec zdaj pri tej priči? Memo tega je vstvaril Bog reveža, kakor tebe, on nosi v sebi božjo podobo, kakor ti, njegova duša je neumerljiva, kakor tvoja, Jezus je zanj terpel in umerl, kakor za te. Ravno revnega človeka bi imel milovati, ljubiti in se ga usmiliti. — Čemu je stegnil Jezus roko proti govovemu? Ali ne zavolj revščine, v kateri je bil? Ta ga je celo naklonila, na njem pokazati svojo božjo moč: „Hočem, je rekel, z mogočno besedo, bodi čist!“ S to mogočno besedo, s katero je nekdej iz nič vstvaril nebo in zemljo, je bil v hipu ozdravil govovega njegove ostudne bolezni.

c) Glejte, koliko smemo tudi mi pričakovati od vsega-mogočnega Jezusa! Ker Gospodova roka, ki jo je bil stegnil proti govovemu, še ni okrajšana, da bi ne mogel pomagati. (Iza. 59, 1.) On je še zdaj zmeraj enako usmiljen, kakor je bil takrat. Tisto pomoč ponuja nam še zdaj. In ako ne dosežemo vselej te pomoči, smo sami krivi, ker nismo tako verni, pobožni, in udani, kakor je bil govov.

Ko ga je pa ozdravil, mu je rekel: Glej, da ne poveš nikomur, temuč pojdi, in skaži se duhovnu in opravi dar, kterega je Mozes zapovedal, njim v pričevanje! Jezus mu je bil zato zapovedal, molčati od čudeža, da bi ne bili judovski duhovni, ki so Jezusa sovražili, popred zvedeli od drugih, da bi ne bili rekli potem, kadar bi bil prišel govov k njim, da ni imel nikoli gob, ali pa da ni še popolnoma zdrav, da bi ne bili utajili Jezusovega čudeža. Ker je pa očiščen molčal od čudeža, so mu dali pravično spričevanje, da je ozdravljen, in ker niso mogli potem utajiti in preklicati besede, so poterdili zoper svojo voljo Jezusov čudež. Tako je dosegel Jezus dvojin namen, pervič: Jezusov čudež je bil toliko bolj očiten, in drugič, čudež je bil duhovnim [v pričevanje, da je Jezus zares Bog in ako tega ne spoznajo, je kriva le njih hudobija in terdovratnost.

e) Ko je bil naredil Jezus ta čudež, je naredil na to prec drugega enako imenitnega. Ko je bil namreč na potu v Kafarnaum, je stopil k njemu stotnik, ki ga je pro-

sil in mu rekel: Gospod, moj hlapec leži doma mertvouden in ga hudo vije.

Sv. Luka pripoveduje to prigodbo še bolj na drobno (7). On pravi, da je bil stotnik poslal judovskih mož k Jezusu, ki so prosili zanj. Rekli so, vreden je te dobrote, ker on ljubi naš narod, dasiravno je nevernik, in je nam sozidal shodnico na svoje stroške. Jezus jim je obljubil, uslišati jih. Ko je bil tedaj prišel v Kafarnaum, mu gre neverski stotnik sam nasproti, in mu pove, da je njegov hlapec za mertvoudom hudo zbolel.

Ljubi moji! komu ni všeč posebna skerb stotnika za hlapca. Sam gre na pot in prosi ponižno za hlapca. Taka skerb za posle je gotovo hvalevredna, in le želeti bi bilo, naj bi vsi predniki, gospodarji in gospodinje k sercu si vzeli lepi izgled neverskega stotnika. Res da moramo po Jezusovem nauku ljubiti vse ljudi brez izjeme, pa nektere ljudi smo dolžni še posebno ljubiti, in ti so naši domači in posli. Sv. Pavl pravi: „Kdor ne skerbi za svoje, posebno za domače, je vero zatajil, in je hujši od nevernika.“ (1. Tim. 5.)

Kako všeč je bila ta stotnikova skerb Jezusu, spoznamo iz tega, ker je bil prec pripravljen, pomagati mu. Komaj je razodel stotnik svojo prošnjo, že je rekel Jezus: Bom prišel in ga ozdravil. Od pobožnega človeka govori Bog po kralju Davidu: „Klical me bo, in jaz ga bom uslišal, v nadlogah bom ž njim in ga bom rešil s slavo in častjo.“ In zopet: „Gospod je zmeraj blizo njih, ki ga kličejo, pomaga jim, posebno, ako ga kličejo s terdim zaupanjem.“ To nam priča neverski stotnik. S tem, da se je ponižal pred Jezusom, da je zaupal vanj in bil drugim usmiljen, je bil prec uslišan pri Jezusu. Da bo nam toraj Bog pomagal, moramo po moči usmiljeni biti do bližnjega in jim pomagati z besedo in z djanjem, kjer in kadar moremo. —

e) Jezus pa je še več obljubil stotniku, kakor je ta prosil. Prosil ga je namreč, naj mu ozdravi hlapca, Jezus mu je obljubil, ga ozdraviti hlapca, pa tudi priti v njegovo hišo. Prišel bom, je rekel, in ga ozdravil. Osupnjen odgovori stotnik: Gospod nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le besedo in ozdravljen bo moj hlapec itd.

Stotnik je rekel torej naj popred: da ni vreden tolike časti, da bi prišel Jezus sam k njemu in potem, da tudi ni treba, da bi hodil k njemu, ker ve, da ozdravi lahko hlapca tudi od deleč z eno samo besedo. Ker, kakor so meni pokorni moji podložni, tako so tudi tebi pokorne vse stvari, ni ti toraj treba iti v mojo hišo, ampak le zapovej, reci eno samo besedo, in moj hlapec bo ozdravljen. Ljubi moji, koliko ponižnost, koliko zaupanje, kako terdno vero je imel ta stotnik. Zato nas opominja katolijska cerkev tega stotnika tisti imenitni in slovesni trenutek, kadar pristopimo k sv. obhajilu. Kadar se obernejo mašnik proti ljudstvu, in deržé presveto hostijo v rokah, pravijo: „Gospod, nisem vreden . . . Te besede ponavljajo trikrat, da se spomnimo toliko bolj živo, kako globoko se moramo ponižati, ter biti polni vere in zaupanja v Jezusa tisti hip, ko se imamo ž njim skleniti, uživaje njegovo presv. telo in kri. Nadjam se, ljubi moji, ko bi bil Jezus vidno med nami, da bi ga sprejeli z veseljem in z naj večjo častjo v svoje hiše, pokleknili bi prednj, molili ga, obžalovali svoje grehe, obljubljali mu poboljšanja, prosili ga dušnih in telesnih dobrot, razodevaje mu tako vero, upanje in priserčno ljubezen. Jezus sicer ni več med nami, ali prikrit je pričujoč v presv. rešnjem Telesu. Res je, da ne vidimo, kako se premeni kruh v Jezusovo telo, ali vera nas uči, da nam deli ta nebeška jed dušno moč za vse dobro, preterpeti z voljo vse zopernosti, posebno pa premagati sovražnike zveličanja našega. Zadnjič moramo obuditi tudi serčno ljubezen do Jezusa, in to ljubezen pokazati s tem, da ljubimo svojega bližnjega kakor sami sebe, in da sovražimo iz ljubezni do Jezusa vsak greh in se ga ogiblujemo. Če pristopimo s takimi mislimi in občutljeji k Gospodovi mizi, potem bo Jezus zadovoljen z nami, kakor je bil z evangeljskim stotnikom.

f) Ker, ko je vidil Jezus njegovo vero, zaupanje in ponižnost, je rekel pričujočim: Resnično vam povem, tolike vere nisem našel v Izraelu. Hotel je reči: Tako terdno, kakor ta stotnik, ne veruje nobeden Judov v mene, dasiravno vidijo moje čudeže, in bi se lahko prepričali mojega božjega poslanja. Stotnik je bil pa tudi vreden te pohvale. Bil je nevernik, ki ni nič vedel od obljubljenega odrešenika, ki ni

vidil nobenega Jezusovih čudežev, ampak je le slišal od njih. Jezusovi nauki mu niso bili znani. In vendar je veroval, vanj, in ga imel za Boga! Ko bi bil pa še vidil, kako je umerl Jezus v strašnih bolečinah za naš grešnike na krizu, kako je ustal iz lastne moči častljivo iz groba, ter šel veličastno v nebesa, koliko bolj živo bi bil veroval, terdneje upal in serčneje ljubil! Res, ljubi moji, take misli nas osramoté in presunejo. Osramoté nas, ker smo podučeni v sveti veri, in vendar se obnašamo velikrat, kakor bi ne vedeli nič od Jezusa, nič od njegovega nauka, nič od plačil obljubljenih pravičnim, pa tudi nič od kazni zažuganih hudobnim. — Prestrašiti pa se moramo, ako primerjamo sebe s stotnikom, ker moramo spoznati, da nas čaka nesrečna večnost zavolj takega nekeršanskega življenja. To nam žuga tudi Jezus, ko pravi: Povem vam pa, da jih bo veliko od izhoda in zahoda prišlo, in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, Izakom in Jakobom, v nebeškem kraljestvu; otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v vnajo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi. Stotniku pa je rekel Jezus: Pojdi, in kakor si veroval, tako se ti zgodi. In hlapec je bil ozdravljen tisto uro. Jezus je hotel reči: Povem, da bodo neverniki sprejeli moj nauk, in se zveličali, vi Judje pa bote zaverženi zavolj nevere in terdovratnosti.

S k l e p.

Iz tega, ljubi moji! spoznamo lahko tudi mi, kako huda kazen da čaka tistih, ki so izrejeni v keršanski veri, ki imajo toliko lepih naukov in izgledov svetnikov, pa se vendar zadržé kakor neznabogi, nočejo nič vedeti od poboljšanja in pokore, ter živé terdovratno v hudobijah. Nikar ne vlecimo s takimi nesrečnimi, marveč naša vera naj raste od dne do dne, kažimo jo, zvesto spolnovaje Jezusove zopovedi, da prejmemo kdaj plačilo v nebesih! Amen.

Pridiga za 4. nedeljo po sv. treh kraljih.

(Homilija; gov. †.)

„Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje.“ Mat. 8.

V v o d.

Pervi čudež je storil Jezus v Kani na Galilejskem. Tamkaj je vodo v vino spreobernal. Kmalo potem je pa še več čudežev storil. Očistil je gobovega človeka, ozdravil je stotnikovega hlapca v Kafarnaumu, taščo Šimona Petra je merzlice rešil, iz obsedenih je hudiče izganjal; in peti čudež nam pripoveduje današnje sveto evangelje. S svojimi učenci se je Jezus po morji peljal. Na enkrat navstane velik vihar. Jezus pa samo svojo roko stegne in reče: Vetrovi, potihnite, in naenkrat je vse tiho. Ljudje pa, ki so to vidili, so se čudili, rekoč: „Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?“ — Ljubi moji! da bomo tudi mi prav spoznali in se čudili, kako da je Jezus mogočen, si hočemo prigodbo tega svetega evangelja še enkrat prav živo pred oči postaviti. Premisliti hočemo:

1. Nevarnost na morju, 2. boječnost učencov, ki so se po morji peljali, in 3. pomoč, ki so jo pri Jezusu našli. —

Sveti Duh nas razsveti in nam daj k temu svojo pomoč!

Razlaga.

1. Galilejsko morje, po katerem se je Jezus peljal, je okoli devet ur široko, 24 ur pa dolgo. To je velika voda. Učenci Jezusovi so postopili v čoln, in odrinili so od suhega. Pa tudi drugih čolnov je nekaj bilo, kakor sveti Marka pripoveduje, ki so se veseli peljali za Jezusom. Alj kakor se na morju večkrat godi, tako se je tudi takrat zgodilo: velika nevihta se je naenkrat vzdignila. Hudi vetrovi začnejo pihati, voda se peni, in visoke valove žene, tako da čolne zaliti hoče vsak čas. Strašni vihar je tako razsajal, da je hotel vse potopiti, kar je na morju bilo. Jezus je pa v čolnu mirno spal. Kaj čuda — celi dan je ljudstvo učil, celi dan se je trudil; zdaj pa je sladko zaspal. To je bilo navadno spanje, kakor ga vsi ljudje imajo. Pa vonder je tudi Jezus za tega

del zaspal, da bi vero svojih učencov poskusil, da bi pa tudi pri-
ložnost dobil, čudež storiti; On, ki je vsegavedoč, je tudi vedel,
kaka se bo na morju godila! — Prav nevarno je, na morju se
voziti. Veliko jih je že na morju konec vzelo. Mi te nevarnosti
scer ne poznamo, ker še mörja vidili nismo! Pa saj je tudi ta svet
na katerem živimo, nevarno morje. Terpljenje, britkosti, skušnjave
in preganjanja tega sveta, so tisti hudi viharji in strašni vetrovi,
ki nam večkrat veliko nevarnost pripravijo. — Naša katolijska
cerkev pa je tisti čolnič, v katerem se peljemo; in hudi valovi
sovražtva in preganjanja hočejo tudi ta zveličanski čolnič večkrat
potopiti: Peklenski sovražniki se na vso moč napenjajo, potopiti
čolnič svete katolijske cerkve; sovražniki vsega dobrega so si od
nekdaj in si še dandanešni prizadevajo, sveto katolijsko cerkev
podreti in pokončati. V kolikih nevarnostih je čolnič svete
katolijske cerkve zmirom bil in še današnji dan je! — Pervi
sovražniki svete cerkve so bili terdovratni Judje. Oni so Kri-
stusa umorili in njegove aposteljne preganjali. Sovražniki
svete cerkve so bili hajdje, ki so Jezusovo vero sovražili in
njene spoznovavce martrali in morili. Sovražniki sv. vere
so bili Turki; posebno v srednem veku so oni hudo razsajali
po naših deželah in veliko kervi so oni prelili. Veliki so-
vražniki svete cerkve so bili krivoverci, ki so krive nauke
trosili med ljudstvom in pravo, edinozveličansko cerkev zani-
čevali. Veliki sovražniki svete cerkve so bili v poslednjih ča-
sih posvetni modrijani in krivi učeniki, ki so v napuhu
svojega duha, v hudobiji svojega serca nauke svete cerkve
zavergli in po postavah pregrešnega poželjenja živeti za-
čeli. — Vse to je Jezus, začetnik svete cerkve naprej vedel
in tudi svojim učencom naprej oznanil, vendar ni hotel tega
zabraniti. Ja večkrat, kader je njegova nevesta, sveta cerkev
hudo preganjana, v velikih stiskah se znašla, se je Jezus tako
rekoč tiho zaderžal, mirno spal, kakor da bi mu zato nič mar
ne bilo. On je pripustil, da je bila cerkev preganjana, da je potem
vero, zvestobo in ljubezen svojih služabnikov poskusil; po tem
pa, ko je sila naj večja bila, je pa tudi za svojo cerkev se
potegnil, stegnil je nad njo svojo vsegamogočno roko, zapo-
vedal viharjem preganjanja in stisk vltihniti, in zopet je čolnič
svete cerkve veseli mir zavžival, dokler je božja volja bila

tako. Na tako vižo že stoji naša katoljska cerkev čez 18 sto let, če ravno preganjana, vendar nepremagljiva, in bo stala do konca sveta. Zakaj Jezus je njeni nevidni poglavar, ki jo scer preganjati, zatreti pa je nikoli ne pripusti. O kako srečni smo tedaj mi kristjani, ki se v tej pravi, katoljski cerkvi znajdemo, v kateri znamo zveličani biti; kako srečni smo mi, ki se v takem močnem čolnu peljemo po nevarnem morju tega sveta proti večnosti, v preljubem čolniku, kterega sam Jezus vodi, da se nikdar ne potopi! Le zvesto se deržimo svete katoljske cerkve naše dobre matere vsaki čas, in v večno življenje bo nas ona pripeljala!

2. In sv. evangelje pripoveduje, v kolikem strahu so bili učenci gospodovi na morju. Mislili so, da vse bo konec vzelo, ako skoraj pomoč ne pride. Zatoraj hitro pristopijo k Jezusu ga zbudijo, in mu, prepadeni in trepetaje, rečejo: Gospod! pomagaj nam, drugače se vsi potopimo! Ker so se Jezusovi učenci tako silno hali, so pokazali, da v svojega Gospoda terdnega zaupanja nimajo. Je pa prav, da so v tej nevarnosti v pričo Jezusa tako boječi bili? To ni bilo prav. Jezus sam jih je zategadel posvaril, ker je rekel: „Kaj ste tako boječi, vi maloverni?“ Zakaj do mene tako malo zaupanja imate? Že več drugih čudežev je storil v pričo svojih učencov. Lahko so iz njih spoznali, da je On vsegamočni Bog. In ko bi bili tega terdno verovali, bi bili tudi gotovo zaupanje imeli, da jim Jezus tudi v spanji pomagati zamore; njegova božja natura nikdar ne spi! —

Tako se še dandanešnji večkrat godi. Kader se cerkev božja preganja in zaničuje od hudobnih ljudi; kader so kristjani sami hudo stiskani, zdaj od ene, zdaj od druge strani takrat tudi začnejo hitro obnemagovati, in s strahom govoriti: Kaj bo iz tega, kam pridemo, če bojo sovražniki našo sveto cerkev tako zaničevali; kako je to, da se nam, ki smo kristjani na svetu, tako huda godi? Ali tudi takim boječim ljudem moramo reči, kakor je Jezus svojim učencem rekel: „Kaj ste tako boječi, vi maloverni? Kaj pešate? Ali ne veste, da cerkev božja ne bo nikdar konec vzela, naj bi še toliko sovražnikov zoper njo ustalo! Jezus sam je ja obljubil, da svoje cerkve nikdar zapustil ne bo. „Jaz ostanem pri vas do konca sveta“

Mat. 28.), je On učencom govoril. Jezus je svojo cerkev na skalo sozidal, in peklenške vrata je ne bodo zmagale.“ (Mat. 16.) Kaj ste tedaj tako boječi, vi maloverni? Kader se vam kristjanom huda godi, kader vas zdaj ta, zdaj druga nesreča zadene; kaj trepetate tako silno, kakor bi v Boga ne verovali, kakor bi v njega nobenega zaupanja ne imeli! Ali ne veste, da je človek stvarjen za terpljenje, da bi si s kratkim terpljenjem večno veselje služil? Ali ne veste, da tukaj na svetu nobena reč stanovitna ni, da se dobro zmirom s hudim versti? Ali ne veste, da ne more biti zmirom prijetna spomlad, da mora tudi priti merzla zima? Ali ne veste, da ne more biti zmirom dan, ampak za dnevom pride temna noč? Ali ne veste, da ne more biti zmirom lepo, prijetno vreme, ampak tudi oblačno biti, deževati, grometi in bliskati mora večkrat, da zemlja rodovitna postane! Ali ne veste, da na tem svetu rožice le med ternjem cvetijo!

Glejte! na tem svetu je že tako; zdaj pride dobro, pa tudi hudo, zdaj je veselo naše serce, pa tudi žalost nas večkrat obiše; zdaj smo zdravi, pa tudi bolezen pride čez nas: zdaj smo srečni in zadovoljni, pa tudi nesreča poprime nas. Ja, to je božja volja tako, da se nam zmirom dobro in po naši volji ne godi. To je božja volja tako, da bi mi svojega serca ne zakopali v posvetno srečo in veselje, ki tako hitro konec ima, ampak da bi tukaj nosili kratko terpljenje in si služili tisto stanovitno srečo in neminljivo veselje, katero nam je v nebesih pripravljeno. Če se nam pa vendar pretežko zdi, vse to hudo prenašati, vse križe nositi, ki nam jih Bog naloži, takrat pa pridimo in stopimo pred Jezusa, kakor so učenci storili po besedah današnjega evangelja, in prosimo ga za pomoč, za tolažbo, za ljubo poterpežljivost, recimo z velikim zaupanjem: Gospod! pomagaj nam, da ne opešamo, da ne obupamo, pomagaj nam, vse to poterpeti iz ljubezni do tebe, karkoli si nam k naši pravi sreči naložil! In usmiljeni Jezus nas bo uslišal, in nam o pravem času pomagal; potolažil in pokrepčal nas bo, kader bo njegova sveta volja! —

3. In resnično je, da že na tem svetu se Jezusova pomoč večkrat prav očitno pokaže. Kjer je naj večja sila, tam je roka božja nar bolj mila. To nam pričuje tudi

danešnje sv. evangelje. Kakor hitro so učenci Jezusa zbudili, je ustal, je zapovedal vetrovom in morju, in vse je na enkrat tiho bilo. Glejte! kako hitro je pripravljen pomagati in rešiti, kader se človek v veliki sili, v veliki nevarnosti znajde. Ja kristjani! nikdar ne obupajmo, naj se nam še tako huda godi. Imejmo terdno vero, da tistim, ki Boga ljubijo, vse, tudi terpljenja, nesreče in britkosti le v dobro služijo. Imejmo terdno zaupanje v Jezusa; On je pripravljen nam vselej pomagati, kader njegovo pomoč iščemo, in se tiste vredni kažemo. In sveta vera nas uči, da hlapec ni boljši kakor njegov gospod; če je moral naš Gospod Jezus Kristus terpeti in tako v svojo veličastvo iti, tako tudi mi, ki smo njegovi hlapci, služabniki po nobenem drugem potu v nebesa prišli ne bomo, kakor po poti terpljenja in nadlog, po tisti ozki, ternjevi stezi, katera sama proti nebesom derži!

S k l e p.

Že je več kot 700 let, kar so neštevilne trume kristjanov v jutrovo deželo romali, sv. mesto Jeruzalem iz silnih rok nevernih Turkov rešiti. Hudo so se bojevali, prestali neznanih bolezni, pekoče vročine in gladivne lakote, preden so k sv. grobu prišli. Posebno pa se jim je v Antiohiji huda in terda godila. Turk jih je 9 mesecev v tem mestu obležene držal. Strašno so gladovali tako, da so nekteri novo pokopane trupla turških merličev jedli, drugi pa so k Turkom prestopili, samo da so jesti dobili. Naenkrat je Bog pomagal. Nek francoski mašnik, Peter po imenu, pripoveduje, da se mu je sv. apostol Andrej trikrat zaporedoma v spanji prikazal, in mu razodel, da v Antiohenski cerkvi svetega Petra pred prednjim oltarjem je tista sulica pokopana, s katero je bil rimski vojšak Jezusu desno stran na križu prebodel. To naj izkopljejo in bodo Turke premagali. Kristjani sulico izkopljejo, vdarijo na sovražnika, zmagajo ga, gredo proti Jeruzalemu, in sveto mesto osvojijo si. — Tam goraj nad zvezdami je nebeški Jeruzalem, za kterega se nam je treba vojskovati. Bučijo strašni viharji, razsajajo močni sovražniki, oh zdihujmo k Jezusu: Jezus pomagaj, glej, poginjamo! Serčna molitev, terdno upanje na Jezusa

je tista čudna sulica, s katero premagamo vse sovražnike svoje: „Vse premoremo v tem, ki nas močne dela“, Oče nam bo dal vse, česar ga prosimo v imenu Jezusovem! Amen.

Pridiga za Svečnico.

(Kako srečen je, kdor umerje v gnadi Jezusa in v varstvu Marije; gov. A. L.) 62. 31.

„Zdaj spustiš svojega hlapca, o Gospod po svoji besedi v miru.“ Luk. 2, 29.

V v o d.

Ko sem bil prebral pred nekterimi dnevi pazno današnje sv. evangelje in premišljeval, kaj bi vam danes povedal, sem našel v njem toliko svetih skrivnosti in ljudi, da nisem vedel skoraj, od česa bi govoril. Našel sem v njem Jezusa, Marijo, Jožefa in starega Simeona; Jezusa, 40 dni staro dete, Marijo, njegovo deviško mater, Jožefa, Jezusovega rednika in Marijinega zaročnika, ter pravičnega in že priletnega Simeona. Govoril bi toraj lahko od Marije in Jožefa, ki sta darovala v Jeruzalemskem tempeljnu Bogu svoje božje dete, staršem v podučenje, kako naj tudi oni s keršanskim izrejevanjem darujejo svoje otroke nebeskemu Očetu; — govoril bi lahko od ljubeznivega Jezusa, ki se je, star še le 40 dni, že daroval Bogu, ter uči s tem keršanske otroke, kako naj služijo že prec v prvi mladosti Bogu, svojemu Stvarniku; — govoril bi naposled tudi lahko od starega pravičnega Simeona, kako je sprejel iz Marijinih rok Jezusa, obljubljenega Odrešenika, ter zaklical veselo: „Zdaj spustiš svojega hlapca, o Gospod, po svoji besedi v miru“, in kako da je zaspal kmalo potem mirno in srečno v Gospodu.

Od koga naj vam toraj govorim? Govoriti vam hočem danes od Jezusa in njegove posvečujoče gnade, od Marije in njene tolaživne pomoči smertno uro, od pravičnega Simeona in njegove srečni smerti, in vam pokazati, kako dobro, srečno in tolaživno je umreti v Jezusovi posvečujoči gnadi in v varstvu Marije prečiste device. Pokazal vam bom:

1. Kako dobro in zveličavno je umreti v gnadi in v ljubezni Jezusovi, in
2. Kako dobro in tolaživno je umreti v varstvu Marije.

Pervo nas bo učilo, kako potrebna je za srečno smert posvečujoča gnada in ljubezen Jezusova, drugo pa, kako koristna da je zato pomoč in priprošnja Marije; oboje pa naj bo Jezusu in Mariji v čast, nam pa v zveličanje. —

Razlaga.

1. Kako dobro in zveličavno je umreti v gnadi in v ljubezni Jezusovi.

Ni je večje nesreče za človeka, kakor je nesrečna smert. Nič ne more biti hujšega, kakor ako umerje kdo v greh, zakaj, kdor umerje v grehu, v sovražtvu božjem, pogubi dušo in telo, ter gre naravnost v nesrečno večnost, in to naj večje hudo, namreč večno prekletstvo in pogubljenje žuga sv. Duh vsem tistim, ki napravijo s smertnim grehom, če tudi enim samim, posvečujočo gnado božjo, ko govori po modrem Sirahu: „Gorje vam, vi hudobni ljudje, ki ste zapustili postavo naj višjega Gospoda, kadar bote mertvi, bo prekletstvo vaš delež, — tako gredo hudobni iz prekletstva v pogubljenje“, 4, 11-13. To je spoznal v svojo preveliko škodo nesrečni bogatin, od kterega pravi Kristus, da je bil umerl in je bil pokopan v pekel. Zato je smert grešnika naj hujša, kakor pravi kralj David v 33. psalmu. Smert grešnika je naj hujša zavolj zapravljenega zveličanja, naj hujša zavolj ostre in strašne sodbe in zavolj večnega pogubljenja, ki ga čaka.

Kakor pa je strašna in nesrečna smert grešnika, tako je nasproti vesela in srečna smert pravičnega, ki umerje v gnadi, v ljubezni in prijaznosti z Bogom. To nam priča sv. Janez v skrivnem razodenju, ko pravi: „Slišal sem glas z neba, ki mi je rekel: Zapiši: Blagor mertvim, ki umerjé v Gospodu!“ 14, 13. Take srečne smerti si je priserčno želel prerok Balaam, ko je govoril: „Moja duša naj umerje smerti pravičnih in moj konec naj bo njim enak!“ Num. 23, 10. Ako me pa uprašate, ljubi moji, kteri da umerjé v Gospodu in gredó v večno življenje, vam odgovori namest mene učeni Korneli

a Lap., ki pravi. „Kteri umerjó v veri, v gnadi, ljubezni in prijaznosti božji“, taki umerjó v Gospodu in gredo v večno življenje.

To je prav za prav edina in naj večja sreča, ki naj bi je človek želel in iskal pred vsem drugim na tem svetu, kakor uči sv. Tomaž Akvinski. Ko ga je namreč uprašala njegova sestra, kaj da naj si človek naj bolj želi na tem svetu, ji je odgovoril: „Srečno umreti.“ Ko bi pridobil človek tudi ves svet, vse njegove zaklade in bogastva, časti in imenitosti, kaj bi mu pomagalo vse to, ko bi pa na zadnje škodo terpel na svoji duši in bi se pogubil vekomaj? kaj bi mu koristilo vse to? „Srečno umreti“, po tem moramo hrepeneti, tega le iskati in si želeti. Vzrok, zakaj? nam pove sv. Bernard, ko pravi: „Kakoršna je smert, taka je tudi večnost.“ Srečna smert, srečna večnost, nesrečna smert, nesrečna večnost.

Kristjan, ako živiš v gnadi božji, umerješ tudi v njej, blagor ti, spolnile se ti bodo prerokove besede, ki pravi: „Tvoja pravica pojde pred teboj“, (lepšala te bo pred božjim obličjem, sogrinjala te bo, kakor svatovsko oblačilo, ki se lesketa in preminja prelepih tvojih čednosti), in obdajala te bo čast Gospodova.“ Iz. 58, 8. Gospod te bo sprejel zvestega hlapca, zvesto dekle v svoje nebesko veličastvo.

To nam priča mnogo lepih in tolaživnih izgledov. Da molčim od drugih, vam omenim samo starega in pravičnega Simeona v današnjem sv. evangelju. Simeon je bil prišel v Jeruzalemski tempelj, kjer sta darovala Marija in Jožef svojega ljubega Jezusa Bogu. Vzel ga je bil iz Marijinih rok v v svoje naročje, ter je Boga hvalil in poveličeval, rekoč: „Zdaj spustiš svojega hlapca, o Gospod, po svoji besedi v miru“, kakor bi bil hotel reči: Zadovoljen sem zdaj in moja duša je potolažena, dopolnile so se mi moje serčne želje in vošila, rad zatisnem svoje oči, rad umerjem, rad zaspim v Gospodu, rad se ločim s tega sveta, ker sem vidil svojega Odrešenika. Glejte, tako utolažen govori danes Simeon od drugač toliko strašne smerti. Ali pa veste, ljubi moji, zakaj da govori tako? Zato, ker je živel vse svoje žive dni pobožno, bogaboječe in pravično, kakor priča od njega sv. evangelje, da je bil pravičen in bogaboječ in je čakal oveselenja Izraelovega in sv.

Duh je bil v njem s posvečujočo gnado božjo. V svojem naročju je imel ljubega Jezusa, pred seboj pa Jožefa in Marijo, zato je bil tako potolažen in je želel v Gospodu zaspati.

O ko bi pač vsi spoznali, kolika sreča da je za človeka, umreti v gnadi božji in v Jezusovem presladkem imenu, ne poganjali bi se potem za drugo na zemlji, kakor za to posvečujočo gnado božjo, živeli bi po izgledu Simeona bolj pobožno in pravično, da bi lahko rekli smertno uro s sv. Štefanom: „Gospod Jezus sprejmi mojo dušo!“ ali s pobožnim Simeonom: „Zdaj spusti svojega hlapca, o Gospod, po svoji besedi v miru“, ker blagor mu, kdor umerje v Gospodu, njegove dela gredó za njim! Dobro in zveličavno je toraj umreti v Jezusovi gnadi.

2. Dobro in tolaživno je pa tudi umreti v varstvu Marije.

Kakor je dobro in zveličavno umreti v Jezusovi gnadi, skorej enako dobro in tolaživno je umreti v varstvu Marije, ki je mati božje milosti in naša mogočna pomočnica in prošnjica pri Bogu. Zatoraj pravi od nje sv. Hieronim: „Sv. devica Marija podpira umirajoče, in pride jim naproti s svojo pomočjo.“ Kdor jo zvesto časti v življenju, tega ne zapusti ona smertno uro, to vidimo posebno na sv. Ludoviku, francozkem kralju. Vse svoje žive dni je priserčno častil Marijo. Iz pobožnosti do Marije je povabil vsako saboto veliko revežev v svojo kraljevo palačo (hišo), sam jim je stregel pri mizi, dajal jedi in pijače, ter posnemal Marijo v ponižnosti. Ta zvesti služabnik Marijen je želel zmeraj umreti kako saboto, ker je posebno sabotne dni preživel v službi preciste device. Njegove serčne želje so se mu pa tudi dopolnile. V saboto se je ločil s tega sveta in sklenil z Marijo v nebesih. Pobožni in bogaboječi Just Lipsi je ponavljal v življenju besede: „O Marija, mati milosti, podpiraj me tisti trenutek, kader se bom s smertjo boril.“ Rekel je pa tudi na smertni postelji, da mu je v kar veliko tolažbo to, ker je za Bogom častil Marijo. Zato je pa zdihoval k njej v boleznih: „O Marija, pomagaj mi, in ne zapusti me smertno uro, na kateri sloni večno zve-

ličanje moje duše!“ Sv. Peter, zvest Nolask služabnik Marije, ki se je vse svoje žive dni trudil spreobrniti nevernike, je rekel smertno uro svojim tovaršem: „O kako prijetno in tolaživno je umreti v službi božji in v varstvu Marije, nebeške kraljice.“ To so skusili še posebno tudi sv. Ignaci, sv. Francišek Ksaveri, sv. Alojzi itd. Zato pa molimo tudi v „Češčena si Marija“, „prosi za nas grešnike zdaj in smertno uro!“ K Mariji, materi božji zdihujemo, naj bi prosila za nas revne grešnike zdaj v mnogoterih nevarnostih in skušnjavah našega življenja, posebno pa, „smertno uro“. Ona, preblaga, je naše pribežališče v mnogih nevarnostih našega pozemeljskega popotovanja, zarja, ki preganja temoto divjih strasti, nevošljivosti, poželjivosti, sovražnosti itd. Zato jo je klical na pomoč sv. Janez Damaščan, rekoč: „Pomagaj, o mati zveličarja, in v sredi ognjenih skušnjav ne bom gorel, ušel bom nastavljenim zanjkam, ne bojim se ničesa, ako si ti moja varhinja.“

Posebno pa nam je treba varstva Marijinega resnobni in razsodivni trenutek naše smerti. Strašno terpljenje nas čaka na smertni postelji. Vest nas grize, grehi nas strašijo, večnosti se bojimo, vse to bo naše serce težilo. Potem pa še silne skušnjave hudega, ki bo napenjal vse svoje moči tisti strašni trenutek, pogrezniti v peklenki brezen našo neumerljivo dušo. Ako premišljujemo vse to in pa zraven že telesne težave, sklenjene z boleznijo, kdo bi ne spoznal, kako potreba da nam je posebne pomoči od zgoraj, da dokončamo srečno tek svojega pozemeljskega življenja in ne zgrešimo prave poti proti nebeški domačiji? Marija, ki nam je mila mati v življenji, bo nam tudi pomočnica umirajočim, ona nas ne bo zapustila, kadar bomo naj bolj potrebovali njene pomoči. Sto in sto izgledov nam priča to. Naj vam povem enega samega. Sv. Andrej Avelinski je imel smertno uro tako hudo in strašno vojsko s peklenkim sovražnikom, da so vsi pričujoči groze trepetali. Njegov obraz je bil ves zabuhel in čern zavolj hudih težav, tresel se je po vsem životu, branil z rokama in z nogama, oči so bile solzne in z glavo je butal v steno. Pričujočim se je smilil, jokali so, molili serčneje in trepetali groze, viditi, koliko da terpi sv. mož. Njih edino tolažilo je bilo,

ko so vidili, kako da ima svetnik neprenehoma oči vperete v neko podobo matere božje, kakor da bi pričakoval pomoči od nje. Vedeli so tudi, da je rekel večkrat, Marija mu bo pribežališče smertno uro. Naposled je vendar premagal z božjo pomočjo in s pomočjo Marije slavno peklenškega skušnjavca. Obraz se mu razjasni in zveseli, potolažen in ves miren gleda v tisto podobo Marije, prikloni se ji ponižno, kakor bi se ji hotel zahvaliti za pomoč, ter izroči svojo sveto dušo v roke Marije. „Enako veselo, pravi sv. Alfons Lignori, se boš ločil tudi ti, ako se moreš spomniti smertno uro svoje ljubezni do Marije, naše matere, ki pomaga vsem, ki so jo na pomoč kličali in ji zvesto služili v svojem življenji.“

Ako želiš tedaj imeti enako srečo in tolažbo, stori, kar ti svetujem: Najpred skerbi, da živiš, kakor stari Simeon, pobožno, bogaboječe in pravično, potem bodi zvest otrok Marije, obračaj se večkrat k tej nebeški kraljici, in kliči jo na pomoč z otročjim zaupanjem ljubeznivo mater. Tako delaj, dokler si zdrav, tako delaj v boleznih, posebno pa smertno uro, in prejel boš pomoč od Boga in Marije v svojo preveliko srečo in sladko tolažbo. To nam priča sv. Duh sam v sv. pismu, ko pravi: „Temu, kateri se boji Gospoda, bo na zadnje dobro in bo blagoslovljen na dan smerti“, Sir. 1, 13., ker sprosila mu bo Marija blagoslov nebeškega Očeta, ki poreče: Pridite k meni vi blagoslovljeni in posedite kraljestvo, pripravljeno vam od vekomaj!

Sklep.

Sklenem torej z besedami unega pobožnega služabnika božjega in častivca Marije, ki je rekel: „Moje prvo upanje bodi Bog, in drugo Marija.“ Obema hočem zvesto služiti, dokler sem zdrav, oba serčno ljubiti, Boga zavolj njega samega in Marijo zavoljo Boga. In kadar bom umiral, in pojde neumerljiva duša iz te perstene posode, sprejmi jo, o Marija, moja blaga mati, in položi takrat Jezusa, kakor Simeonu, tudi meni v naročje, to je: Sprosi mi pri Bogu gnado, da prav obžalujem svoje grehe, se jih na tanko spovem in prejemem, čist na duši, poln žive vere, terdnega zaupanja, goreče ljubezni, globoke ponižnosti in svetih želj Jezusa, tvojega ljubez-

njivega Sina in zveličarja svojega v sv. rešnjem Telesu kakor krepko popotnico, ter rečem s pravičnim Simeonom: „Zdaj spustiš svojega hlapca, o Gospod, po svoji besedi v miru, ker moje oči so vidile, pa ne le vidile, ampak zavžil sem tudi presveto telo in kri v večno življenje. Amen.

Pridiga za 5. nedeljo po sv. treh kraljih.

(Čujte kristjani! gov. L. D.) 62. 6. 2. 87.

„Kader so ljudje spali, je prišel njegov sovražnik in je prisejal ljulike med pšenico.“ Mat. 13, 5.

V v o d.

Jezus, gospod in zveličar naš, je sedel s svojimi učenci za mizo in je ž njimi jedel poslednjo večerjo. Pravi jim je, da pojde skoraj, kamor oni za njim ne morejo. Peter ves vnet zaterdi: Ne zapustim te nikoli, pojdem s tebo, ako ravno bi moral za tebo v ječo in smert. Oh prelepe in goreče besede! Pa glejte kaj se zgodi še tisto noč! Peter trikrat še tisto noč svojega gospoda in mojstra zataji, pridušuje se in prisega, da ga ne pozna! Taka se je godila sv. Petru; on se je zanašal na svojo moč, se ni varoval grešne priložnosti, ni čul skerbno nad seboj, in Peter, toliko ognjeni in serčni Peter je zatajil svojega Jezusa in je padel globoko: „Dokler je spal, je prišel sovražnik, in sejal ljulike med pšenico“, dokler Peter ni pazil in čul nad seboj, je prišel sovražnik, mu ponudil grešno priložnost, mu nastavil nevarno mrežo, in vjel je tudi serčnega Petra. Ravno to nas uči današnje sv. evangelje. Hišni gospodar je imel lepo njivo in usejal dobrega semena. Postavil je tudi ljudje, da naj gledajo na njivo in čujejo nad njo. Pa ljudje pozabijo svojih svetih dolžnost, zanemarjajo svojega imenitnega dela, in namesti gledati in čuvati nemarneži zaspé. Hitro se primuzi sovražnik, priseje ljulike med pšenico, in ves vesel odide. Res je hudobnež vso njivo popačil; ljulika se hitro in obilno prikaže.

vsi plašni poprašajo gospodarja in mu pravijo: Gospod! ali nisi dobrega semena usejal na svojo njivo, odkod ima tedaj ljuliko? Gospodar jim reče: Sovražen človek je to storil. — Ja res storil je to sovražnik, dokler so ljudje spali, prišel je in prisejal ljulike. Priserčni kristjani! bdeti in čuti moramo tudi mi, da ne pride sovražnik in useje na našo njivo, v naše serce med zlahtno pšenico malopridne ljulike, bdeti in čuti nam je treba, ljubi kristjani. Od tega hočem tudi jaz vam danes govoriti in vam pokazati:

1. sovražnike, ki nas zalezujejo, in vam hočem pokazati

2. pripomočke, kako se jim zamoremo v bran postaviti! Pripravite se!

Razlaga.

1. Na svetu je pobožno življenje nar boljše, kar si človek misliti zamore. Nič ne pomaga človeku še toliko bogastva, še tolika posvetna čast, če ga pa njegova lastna vest pogubljuje, če mu noč in dan nič pravega pokoja ne dá. Prav v resnici pobožno živeti daje človeku večje sladkosti, kot zlato in srebro, in vsi posvetni kratkočasi. In kar brumne še nar bolj srečne dela, je to, da si lahko tolažljivo upanje dajejo, da jih zdaj ravno mnoge britkosti stiskajo, da njih sedajne terpljenja kmalo minejo, in da se bojo po smerti v nebeškem kraljestvu vekomaj veselili. Pa kaj pravite, zakaj da je tako malo ljudi na svetu, ki bi v resnici pobožno živeli? To izhaja odtod, ker premalo sami nad seboj čujejo, in ker svojih sovražnikov ne poznajo, in si premalo ali clo nič ne prizadevajo, da bi se ž njimi srečno vojskovali, in se od njih nikoli premagati ne dali.

Pobožno življenje ima zraven satana, ki po besedah sv. Petra zmiraj, kot rujoveči lev okoli leta, gleda in streže, kje da bi koga dobil, da bi ga zgrabil in požerl, še dva druga grozno huda sovražnika, in scer enega znotrajnega, drugega pa zunajnega. Znotrajni sovražnik je naše lastno meso, to je naše serce z svojim spačenim nagnenjem, s

pregrešnimi željami. Naš zunajni sovražnik je pa svet, to je ljudje s svojimi pregrešnimi šegami in neumnimi navadami.

Da se res naše lastno meso proti pobožnosti vzdiguje, nam sv. pismo v več krajih pove. „Iz serca, pravi Kristus, pridejo hude misli, ubijanje, prešestvo, loternije, krive pričevanja“. Sv. apostelj Jakob pravi: „Vsaki je skušan, ko je od svojega poželenja vlečen in vabljen: potem, ko se poželjenje spočne, rodi greh; greh pa, ko je storjen, rodi smert.“ „Meso se, govori sv. Paul, zoper duha, duh pa zoper meso vzdiguje“. In naša lastna skušnja nas prav očitno uči, da smo zmiraj bolj k hudemu nagnjeni kot pa k dobremu in da nas naše lastno meso zmiraj bolj in z vso močjo v to vleče in žene, kar je duhu in božji postavi nasproti. Naše meso zmiraj po tem hrepeni, kar je njemu všeč, kar njemu dopada, naj potlej Bog in naša pamet rečeta, kar hočeta. V našem sercu se vseskozi počasi in na tihem vse sorte pregrešne želje, želje napuha, vohernije, nečistosti, jeze i. t. d. zaredujejo. Mi imamo doma v svojem telesu nar večjo kovačnico, v kateri se zmiraj kmalo ta, kmalo druga hudobija skuje.

Drugi sovražnik brunnega, bogaboječega življenja, sem rekel, da je svet, to je ljudje s svojimi spačenimi, pregrešnimi navadami. Tudi od tega sovražnika nam sv. pismo zadosti pove, in nas z vso skerbjo opominja, da naj se sveta, kar nam je le mogoče, ogibamo, da nas ne zapelje. „Varujte se kvasu farizejev, priporoča Jezus, ki je hinavšina.“ In spet v drugem kraju: „Varujte se krivih prerokov, ki pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi.“ „Nikar se po tem svetu ne ravnajte“, piše sv. Paul. In sv. Janez priporoča: „Nikar ne ljubite sveta, in tudi tega ne, kar je na svetu. Vse, kar je na svetu, je ali poželjenje mesa, poželjenje oči, ali življenja napuh“. Sv. pismo nam lahko priporoča da naj se sveta varujemo, ker ga spozna, kako neizrečeno da je zapeljiv. Kteri koli se s svetom peča, dolgo pobožno ne živi in svet jih kmalo oslepi in premoti, da ž njim vred v en in tisti rog trobijo, da vse, kot svet mislijo, govore, kakor svetu dopada. Zakaj, kaj mislite, se ta ali una ženska tako nečimer-no nosi? Zato, ker druge vidi, in dobro ve, da nečimer-na

noša posvetnjakom v oči bije. Zakaj nek ta ali uni človek tako gerdo kolne? Zato, ker je v taki hiši bil, da je v nji zmiraj kleti slišal. Kako je to, da ta ali uni fant tako ostudne in nespodobne besede govori, in da mu tako malokterikrat kaka pridna iz ust pride? Med kvantači je bil, kjer ni nikoli nič dobrega slišal, in nikoli nič pametnega ni vidil. Kako je to da ta ali una ženska tako rada opravlja? saj vendar še pred nekterimi leti te gerde navade ni še imela. To pride od tod, ker opravljive sosedinje in prijateljice ima, katerih duha se je navzela, da še sama ni vedela, kdaj?

Leta dva sovražnika brumnega življenja to je naše lastno meso in svet pa vendar vsakega človeka na enako vižo ne zapeljujeta. Tako naganja meso enega bolj k nečistosti, drugega bolj k požrešnosti v jedi in pijači; nekterega bolj k jezi in sovražtvu, drugega bolj k nevošljivosti; enega bolj k napuhu in prevzetnosti, drugega k nobeni reči bolj ne kot k voberniji. Sleheri ima kako sosebnost hudobno nagnjenje v sebi. Ta je k temu nagnjen, da se rad laže, drugi da rad goljfuje; ta, da rad opravlja, drugi, da rad kolne. In ravno tako je tudi s svetom.

Tudi zgledi, šege in navade sveta niso za vsakega človeka enako nevarne, ampak večkrat se prigodi, da to, kar je enemu škodljivo, za kakega drugega ni. Za nekterega bi bilo silno nevarno, ko bi v to ali uno hišo hodil, za kakega drugega pa clo nič ne. Za kakega pobožnega je grozno nevarno, ko bi večkrat kako zaničevanje in pikanje slišal, kakemu drugemu pa vse to clo nič ne dene in ga veliko popred zapelje prilizovanje in sladkanje. Pri marsikterem bi se s ponujenimi denarji clo nič opraviti ne dalo, ali ena sama sladka beseda, en sam nečist pogled je pa zadosti. Tako že iz tega lahko spoznate, da vsako človeško serce ima svoje nevarnosti, svoje sovražnike. Meso in svet pri vsakem človeku pobožno življenje spodkopujeta, toda ne pri vsakem človeku na enako vižo, z enakim orodjem. Ravno zato je za takega človeka, ki mu je zveličanje njegove duše kaj pri sercu, kdor brumno in bogaboječe živeti hoče, nar pred potreba, da samega sebe dobro pozna, da dobro ve, h katerim pregreham da je nar bolj nagnjen,

kakšne okoliščine, katere reči da so za njega nar bolj škodljive. To vse je potreba zato, da jim zmiraj nasproti ravna, da se v take kraje, v take okoliščine brez potrebe nikoli ne podaja, od katerih ve, da se v njih njegovo serce nar bolj in nar popred popači. Za tegavoljo dragi moji! večkrat premišlujte in preudarjajte, katera hudobija da ima v vašem sercu še nar večjo oblast; kaj da vas nar večkrat v greh zapeljuje, od katere strani da je vaše serce še nar popred premagano? To dragi moji! je prva dolžnost keršanske čuječnosti, brez katere človek na poti svojega zveličanja ne bo nikoli dalje prišel. Brez nje je človek kot šiba v vodi, ki jo veter, kamur hoče, nagiba, in semtertje lahko maja.

2. Druga dolžnost keršanske čuječnosti je pa ta, da se sovražnikom svojega zveličanja to je bogaboječega življenja z nar pripravnišimi pripomočki v bran stavimo. In kateri so leti nar bolj pripravnimi pripomočki?

a) Nar prvi pripomoček je, da človek rad moli; da Boga pred očmi ima, in da večkrat svoje serce k njemu povzdiguje. Molitev da človeku neizrečeno veliko moč. Marsikteri zmed vas je bil gotovo že v kaki veliki grešni priložnosti, ali da so se kake strašne skušnjave čez njega vzdigovale, pa, ko je prav goreče svoje serce k Bogu povzdignil, ali prav zaupljivo sladko ime Jezus na pomoč klical, so na enkrat vse skušnjave potihnille in dobil je na enkrat tolikšno moč, da bil raji umerl, kot v kako hudobijo privolil, kakor vemo od Egiptovskega Jožefa, od Suzane. Zato je pa tudi Jezus priporočeval rekoč: „Čujte in molite, da v skušnjave ne padete.“ Sosebno dobro je pa to, da si človek zmiraj Boga pričujočega misli, da Bog, ki le samo dobro ljubi, vsako nar manjšo pregreho pa sovraži, vse vidi in sliši, in da bo enkrat vsakemu po zasluženju povernil. Kdor tega ne misli ne bo dolgo pobožen ostal, ampak sovražniki, ki ga od vseh strani zalezujejo, ga bodo kmalo premagali. Tisti pa, ki večkrat misli: Če me tudi nihče ne vidi, me vidi pa Bog; on ve za vse moje misli, za vse moje želje in besede, on je priča vsega mojega djanja in nehanja. Kdor večkrat tako misli in tudi v te resnice živo vero ima, v skušnjavah in pregrešnih

priložnostih neizrečeno veliko moč dobi, in ne bojo ga kmalo premagale. Kako bi res tak človek grešil, ki si misli: Bog me sliši, če zakolnem; Bog vselej ve, če kako laž storim; Bog me vidi, če svoje pregrešne želje spolnujem; ali če svojo roko po ptujem blagu stegnem. Bog vse leto sovraži, in bo tudi vsako pregrešno djanje kaznoval. Dragi moji! imejte Boga zmiraj pred očmi, hodite v njegovi pričujočnosti, in potlej vas nobeni sovražniki tako lahko premagali ne bodo.

b) Prav pripravi pripomoček sovražnike srečno premagati, je drugič ta, da človek preveč boječ ni, in da se sam na se, na svojo moč, na svojo dozrajno brumnost ne zanaša, ampak le v Boga svoje zaupanje stavi. Hudoba ima čez takega človeka še večjo moč in oblast ki je prav boječ, ki se vsake skušnjave prav močno ustraši, in ravno takim nar rajši naganja. Veliko jih v skušnjavah le zato obnemaga, ker mislijo: Saj ni mogoče, da bi se človek v takih nevarnostih, v takih okoljščinah greha obvaroval, namesti, da bi si s sv. Paulom mislil: „Vse zamorem v tistem, ki mi moč daje.“ Bog je mogočnejši, kot vsi moji sovražniki; če mi Bog na strani stoji, in me s svojo gnado podpira, koga se bom potlej še bal? pred kom se bom tresel? Saj nam je Bog obljubil, da nikoli takih skušnjav čez človeka ne pošilja, da bi jih z njegovo pomočjo premagati ne mogel.

c) Tretji pripomoček, sosebno zoper hudobni svet, njegove zglede in šege je pogostno premišljevanje, da Bog nas ne bo tako sodil, kot ljudje, kakor ljudem dopada, ampak da nas bo sodil po svoji postavi. Bog nas pri sodbi ne bo vprašal, ali smo živeli tako, kot smo druge vidili, ali smo ljudi ubogali? ampak vprašal nas bo, ali smo spolnovali njegove zapovedi, ali smo živeli po resnicah sv. evangelja? Dragi moji! vselaj, ko kake pregrešne zglede vidite, si mislite: Če tudi vsi ljudje na svetu hudobno živé in pregrehe doprinašajo, če tudi malokdo še čisto živi, saj vonder tako, kakor svet počenja, le vonder ni prav; Bog nas drugač uči, in po tem, kakor nas uči, nas bo tudi sodil. Ko vas kdo v kako hudobijo nagovarja, ali pravi, da to in to noben greh ni, se spomnite, da Bog drugač govori, in da je Kristus rekel: Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bojo prešle. Kaj mi pomaga, če

svoje poželjenje še tako ubogam, in če se po šegah sveta in njegovih zgledih ravnam, če bom pa s svetom vred vekomaj pogubljen? Boljši je, da se nekaj časa zatajujem in spokorno živim, samo da večno nebeško veselje dosežem.

d) Neizrečeno dober pripomoček pobožno živeti, je tudi še to, da se človek koj v začetku hudobiji zoperstavlja, da tudi majhenim grehom v svojem sercu nobenega prostora ne da; gotovo je, da tisti, ki se majhenih grehov ne varuje, in na nje ne porajta, kmalo, da sam ne ve kdaj, v velike zabrede. Če človek svojih slabih misel in hudih želj nič ne porajta, so one od dne do dne zmiraj močnejše; iz misel se zaredi poželjenje, iz poželjenja pride pa djanje. Kako je to, da je Kajn ubijavec svojega brata postal? Zato, ker ni nevošljivosti precej od začetka v svojem sercu zatiral. Kaj je Davida v prešestvo in ubijanje zapeljalo? Svojih oči le enkrat ni krotil. Pogled je obudil misel, misli so zarodile želje, in želje so kmalo djanje spolnile.

S k l e p.

Kristjani! ker vidite, in ste tudi iz lastne skušnje prepričani, kako da se človek kmalo dalječ zgubi, in kako da kmalo ostuden grešnik postane, čujte zmiraj sami čez se, prizadevajte si, da bote svoje poglavitno hudo nagnenje prav spoznali, in tudi zvedeli, katere okolščine, katere zunajne reči da so za vaše serca nar bolj nevarne, in potlej se jim zoperstavlajte z molitvijo, s premišljevanjem, da je Bog zmiraj pri vas, da z njegovo pomočjo vse sovražnike lahko premagate, da se nikar preveč na ta svet ne navezujete, ker vam to pri sodbi božji ne bo nič pomagalo. Varovajte se precej od začetka tudi majhenih grehov, ker tudi majheni grehi Boga žalijo, in ker vemo, da se iz majhenih grehov v velike in strašne hudobije zabrede. Preljubi! gre za nebeško krono; zatoraj čujmo in vojskujmo se serčno in stanovitno, da srečno zmagamo in si zaslužimo krono nevenljivo v nebesih! Amen.

Pridiga za 6. nedeljo po ssv. treh kraljih.

(Sv. kat. vera je zerno in kvas; gov. †)

„Nebeško kraljestvo je podobno ženofovemu zernu, katero je človek vzel in na svojo njivo usjal.“ Mat. 13.

V v o d.

Kader je kolj Jezus ljudstvo učil, je vselej tako priprosto govoril, da so ga vsi lahko zastopili. Da bi tedaj božje skrivnosti, svoje imenitne nauke, katerih nobena človeška pamet golih gledati ne more, vendar razumeli, jih je nebeški učenik v prilike zavil in v domačih navadnih rečeh kazal. Tako je tudi enkrat Jezus priliko povedal od človeka, ki je šel na svojo njivo seme sjet. Nekaj semena je padlo na pot, nekaj na pečino, nekaj med ternje, in nekaj ga je padlo tudi na dobro zemljo. Seme je bilo dobro; alj vendar je malo sadu obrodilo, ker ni bilo vsjano na samo dobro zemljo. Jezus je to priliko razložil in rekel: Seme je božja beseda, in terdovratno človeško serce je tajista nerodovitna zemlja, kterege se beseda božja ne prime in torej nobenega sadu ne prinese. — Jezus je to priliko razlagal, njegovi učenci so si pa mislili: če je pa z božjim kraljestvom, to je, z nauki Jezusovimi taka, da se človeka ne primejo, kaj bo tedaj pomagala ljudem sveta vera, če je pa ne bodo spoznali in po tajisti ne živeli? Pokaj bomo tedaj oznanovali božje kraljestvo, to je, vero Jezusovo vsem narodom, če nas pa ne bodo poslušali, če pa ne bodo naših naukov v svoje serca sprijemali? — Jezus pa, kateri v človeško serce vidi, je spoznal tudi misli in nezaupljivost svojih učencov, in je hitro dve druge priliki povedal, da bi jim ves strah odvzel in serčnosti dal oznanovati njegovo sveto vero. On je djal: „Nebeško kraljestvo je podobno ženofovemu zernu, katero je človek vzel in na svojo njivo usjal; ono je seer nar manjše iz med vseh semen; kader pa zraste, je večje, kakor vse zeliša, in je drevo, tako da ptice iz pod neba pridejo in prebivajo na njegovih vejah.“ In še drugo priliko jim je govoril: „Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, kterege je žena vzela, in umesila med tri mernike moke, da se je vse skvasilo.“ — Z temi dvema prilikama je Jezus svoje učence

potolazil, in pokazal, kako se bo njegova sveta vera razširila po celem svetu, cel svet spreobernila in vse tajiste srečne storila, kateri jo bodo sprijeli in po tajisti živeli. — Da se bote pa tudi vi od tega sami prepričali, vam hočem prilike današnjega svetega evangelja bolj na tenko razložiti in pravim:

Naša sv. katolijska vera je tisto zerno in tisti kvas, od kterege Jezus govori; poslušajte!

Razlaga.

1. Čisto malo in dobro je ženofovo zerno, in majhen je prostor, kamor se zernce zaseje; ravno tako malo je bilo tudi kraljestvo Jezusovo o svojem začetku. Pomislimo nekoliko življenje Jezusovo, začetnika sv. vere. Majhen, reven hlevček je bil, kjer je zagledal beli svet. Že kmalo po rojstvu so temu detetu po življenju stregli; kakor hitro je tedaj ta sveti otrok svet zagledal, so ga že sovražili in umoriti hotli. Kader je pa Jezus že nekaj odrasel, je bil zmirom ponižen in tih v hiši svoje ljube matere Marije, je lepo pomagal delati svojemu redniku, sv. Jožefu pri njegovem rokodelstvu. Kader je bil 30 let star, je začel še le učiti, in svoje nebeško kraljestvo oznanovati vsem ljudem. Alj kaka se mu je godila? Res da veliko jih je bilo, ki so z veseljem Njegove nauke sprejemali, ki so se veselili, pri Jezusu biti in Njega poslušati; alj vendar jih je še več bilo, ki so Jezusa sovražili, Njega preganjali, Njega po krivem dolžili in ga iz pota spraviti želeli. Koljko so si hinavski farizeji in pismoučeni prizadevali, da bi Jezusa pri ljudstvu ob poštenje spravili, da bi ga v kaki besedi vjeli in ga potem tožiti zamogli. Jezus si je izbral nekoliko tovaršev, ki so zmirom pri Njem bili, ki so Njega povsod spremljali, in Njegove nauke vedno poslušali. Le ti so bili, da bi po Njegovi smerti šli po celem svetu, in učili vse ljudstva nauka Jezusovega. 12 apostelnov si je Jezus posebno zbral, da bi Njegovo kraljestvo oznanovali in razširili po celem svetu. Alj kakšni so bili ti ljudje? So bili morebiti prav imenitni, visoko učeni in bogati možje, kateri bi imeli iti po celem svetu in oznanovati nauke, od katerih še nobeden kaj slišal ni? — O ne; to so bili priprosti, revni in ne učeni ribiči, ki so vse zapustili in za Jezusom šli, ki sami niso vedeli, kaj in kako

se bo ž njimi godilo. Tri leta jim je nebeški učenik Jezus svoje zveličanske nauke razlagal. Oni so bili prvi udi svete cerkve, božjega kraljestva, ktereга je Jezus na tem svetu postavil. Med njimi je Petra za poglavarja svoje cerkve postavil in mu ključe nebeškega kraljestva izročil. Na njega kakor na pečino je Jezus svojo cerkev zidal; zakaj rekel mu je: „Ti si Peter, to je, skala, in na to skalo bom jaz svojo cerkev zidal, in vrata peklenске je ne bodo premagale.“ Math. 18, 16. Ali kako se je pa malo po tem godilo? Približal se je čas, da je moral Jezus terpeti in umreti za grehe celega sveta. Jezus vzame svojih 12 aposteljnov seboj, da bi jim razodel, kaj se bo ž njim godilo. Preserčno jih je ljubil; zatorej je hotel še enkrat ž njimi večerjati in od njih slovo jemati. Kadar jim pri zadni večerji razodene, da ga bo eden iz med njih izdal, da ga bodo vsi zapustili in zbežali, so bili žalostni in so vsi klicali, da hočejo rajši umreti, kakor Njega zapustiti. In kaj se je zgodilo? Še tisto noč, kader je Jezus na oljski gori molil, in so sovražniki prišli, njega prijet in k smerti peljat, še tisto noč so ga zapustili njegovi učenci, kateri so ga toliko ljubili. Ravno tajisti Peter, ktereга je Jezus za poglavarja svoje cerkve postavil, ravno tajisti Peter, kateri je nekoljko ur poprej pripravljen bil, poprej umreti, kakor svojega učenika zapustiti, ravno tajisti se je na dvorišču Poncia Pilata priduševal in rotil, da Jezusa ne pozna, in v njega ne veruje. Kader so Jezusa neusmiljeno mučili, mu težki križ na rame zadéli; kader so ga na gori Kalvariji na križ pribili; in kader je On tamkaj svoje sveto življenje sklenil, so se Njegovi učenci razkropili na vse kraje, so se zgubili eden od drugega, kakor ovce, ktere pastirja nimajo.

Veselili so se sovražniki Jezusa, ker so vidili konec Njegovega kraljestva. Žalovali so pa na tihem njegovi učenci; ker tudi oni so mislili, zdaj je proč vsa njih vera, upanje, njegova cerkev mora tudi konec vzeti, ker je svojega učenika zgubila. Glejte, ljubi moji kristjani! to je bil začetek kraljestva božjega na tem svetu. Tako malo je bilo število tajistih, ki so njegovo vero sprejeli. Tako malo je bilo število zvestih, ki so njegovo vero spoznali. Tako huda se je godila z Jezusom, ki je moral sramotno umreti na lesu sv. križa.

Kdo bi ne bil mislil, zdaj je konec svete vere, in kraljestva Jezusovega? Ali kako vse drugači še je potem godilo, kakor so mislili njegovi sovražniki? — Kakor je ženofovo zerno tudi malo in v zemlji ne zaostane, ampak hitro zraste široko in visoko drevo, da ptice pridejo in pod njegovimi vejami prebivajo: ravno tako je tudi božje kraljestvo, če ravno je od začetka majheno bilo, če so ga ravno sovražniki pokončati hotli, vonder hitro se razširjalo, in prirastlo tako veličastno drevo, da pod njegovimi vejami, v njegovi prijetni senci se zbirajo vse ljudstva celega sveta, tamkej sladko počivajo in večno srečni postajajo. — Zakaj, kakor hitro je Jezus tretji dan od smerti ustal, se je svojim učencom spet prikazal; jih je zopet zbral, jih je v veri poterdil. In kader jih je 40. dan zapustil na oljski gori in so v nebesa podal, jim je poslal drugega učenika namesto sebe. Tajisti jih je učil vsega, česar jih je bil poprej Jezus učil; jim je razsvetlil njih pamet; jim je dal serčnost, da se niso več bali očitno spoznovati Jezusa; da se niso bali vsem ljudem oznanovati tajisto zveličansko vero, tajiste nauke, ktere je Jezus iz nebes prinesel, da bi po njih vsi ljudje srečni postali. Kakor ženofovo drevo zmirom više in više raste, tako se je tudi vera Jezusova zmirom bolj razširjala. Že prvi dan, binkoštno nedeljo, kader so aposteljni sv. Duha prejeli, je po prvi pridigi sv. Petra 3000 Judov se spreobrnilo, spoznalo vero Jezusovo in se kerstiti dalo; po drugem govorjenji jih je pet tavezent pristopilo v sveto cerkev in bilo prevzeto v družbo prvih kristjanov. In zdaj se je vera Jezusova zmirom bolj in bolj razširjala. Aposteljni in učenci so šli po celem svetu, so oznanovali križanega Jezusa, in tako je božje kraljestvo na zemlji zmirom večje prihajalo. Aposteljne so sovražili in preganjali, perve kristjane so čez tri sto let lovili in zaperali, njih veliko grozovitno mučili, in k smerti obsodili; vonder vse to ni nič pomagalo, vse to ni sveti cerkvi nič škodovalo; zakaj bolj ko so jih preganjali, več ko so jih pomorili, še več se jih je pa spreobrnilo in vero Jezusovo prevzelo: Keršanska kri je bila seme novih kristjanov. Sveta vera se je torej razširjala po celem znanem svetu; tako da se zdaj več kot dve sto milijonov kristjanov znajde,

ki nauke Jezusove spoznajo, ki v Jezusa zaupajo, njega ljubijo in enkrat po njem večnega veselja pričakujejo. Glejte! tako je tedaj sveta vera se iz majhnega začela, ali kmalo se je razširjala po celem svetu, in veliko zveličansko drevo prirastlo, pod katerim se zbirajo vsi narodi, in kjer tudi časno in večno srečni postajajo. — Tako je podobno ženofovemu zernu, katero je od začetka tudi malo, potem pa tako veliko priraste, da ptice neba pridejo in pod tajistim prebivajo; — kakor govori Jezus v današnjem sv. evangelju. —

2. Podobno je nebeško kraljestvo tudi kvasu, ktereга je žena vzela in ga med tri mernike moke zmesila, da se je nakvasilo.“ Kaj je kvas, od ktereга tukej Jezus govori? To je tista znotrajna moč keršanskih naukov, to je tista čudna moč besede božje, ktera pravi: „Storite pokoro in spreobrnite se, — kdor hoče moj učenec biti, naj zataji sam sebe, naj zadene svoj križ na rame in naj hodi za menoj, — ne iščite posvetnega blaga, ampak pri-skerbite si zakladov za večnost, katerih moli ne snejo, katerih tatje ne ukradejo, katerih rja ne pokonča, — kaj pomaga človeku, ako celi svet pridobi, na svoji duši pa škode terpi; — pa sveta beseda je tajisti kvas, kateri je serca vseh ljudi spreobrnil, da so postali iz velikih grešnikov ostri spokorniki, da so zapustili pota hudobije, krivice, nečistosti, lakomnosti, nevoš-ljivosti in drugih pregreh, in se podali na stezo zveličanskih čednosti, na stezo ponižnosti, čistosti, brunnosti in ljubezni božje. Koliko lepega sadja da je sveta vera rodila, pričajo besede sv. Pavla v današnjem berilu. Kako serčno hvali Tesaloničane, da se tako lepo obnašajo. „Bratje! pravi sv. apostel, hvalo dajemo vselej Bogu za vas vse, in vas imamo neprenehoma v spominu pri svojih molitvah, in spominjamo djanja vaše vere, in truda, in ljubezni in poterpežljivosti, ker zaupate v Gospoda našega Jezusa Kristusa. Vemo tudi, da naše evangelje ni bilo le v besedi pri vas, ampak tudi v moči, in v svetem Duhu in v veliki obilnosti . . . kako ste se od malikov obernili, služiti živemu in pravemu Bogu.“ Kar pripoveduje tukaj sv. apostel Pavl od Tesaloničanov, velja od vseh prvih kristjanov: bili so vsi drugi ljudje kot poprej, ves svet je dobil od keršanske vere vso novo po-

dobro. Padli so altarji starim bogovom postavljeni, in zidale so se prelepe cerkve edinemu pravemu Bogu; minuli so kervavi in grozovitni darovi, pri katerih se je točila clo človeška kerv; zibnila je černa temota, skrile so se strašne pregrehe, prijazno je prisjala svetla luč keršanske vere in ljudje so živeli kakor se spodobi pametnim stvarjem, ki nosijo na sebi podobo živega Boga; in sv. križ, ki je bil poprej sramota in neumnost, se je visoko lesketal po turnih in cerkvah, na kronah presvitlih cesarjev in na persih junaških mož. Tako moč je imela sv. katolijska vera nekđaj, in jo ima še tudi zdaj; kamor ona zasveti, kamor jo prinesejo vneti misijonarji, kjer se ona spoštuje, v djanji kaže in spolnuje, tam je vse novo, tam je vse lepo. Katolijska vera je res tisti čudovitni kvas, ki vse skvasi in vse premeni!

S k l e p.

O srečen vsak, kateri se znajde v cerkvi Jezusovi, ktera nam take nauke podaja, ki nas brumne, bogaboječe in Bogu dopadljive storijo že na tem svetu, na unem svetu nam pa večno veselje pripravijo! Glejte, kristjani! mi vsi smo tako srečni, da spoznamo vero Jezusovo, da se znajdemo v Njegovi cerkvi, kjer znamo večno zveličani biti. O hvalimo neprenehoma Boga za to gnado in milost; živimo pa tudi po Njegovih svetih naukih; imejmo živo vero v Jezusa; kažimo našo vero v djanju, da doprinašamo lepih čednosti in dobrih del; zaupajmo terdno v Boga v vseh okolščinah svojega življenja; ljubimo Boga iz celega serca, čez vse: tako bomo tudi enkrat tamkej v nebesih vekomaj gledali, kar tukaj verujemo, bomo vekomaj uživali, kar smo tukaj upali, bomo Boga vekomaj ljubili in pri Njem zauživali krono večnega veselja! Amen.

Pridiga

pri zlati maši prečastnega gospoda infuliranega prošta in stolnega korarja Tomaža Moser-ja na 22. nedeljo po binkoštih v romarski cerkvi Device Marije na Žihpoljah; gov. Dr. Val. Milar, fajm. v Kostmarivasi.
„Dajte Bogu, kar je božjega.“ Mat. 22, 21.

V v o d.

Vsako petdeseto leto je bil v judovskem kraljestvu po Mozesovi postavi celo leto vesel praznik. Ta veseli čas so sužnji sami svoji postali, vsi dolgi so bili izbrisani, in kar je kdo prej od svojega pohištvā moral zastaviti, je prišlo spet v njegovo posest, njive, vinogradi se tedaj celo leto niso obdelovali, so mrtvi ležali, živina je počivala, delavci so se odahnili: Bog pa je vsako leto prej vse posebno blagoslovil, toraj ni bilo nobenega stradanja v deželi, temoč vsega je bilo obilno. Tako je bilo petdeseto leto prav srečno in veselo, prav zlato leto za vse, posebno za delavne borne ljudi, se ve, da so ga že dolgo prej težko čakali, da so ga še dolgo pozdejše radi se spominjali in milostljivega Boga hvalili, da jim je to srečno petdeseto leto dal doživeti — Tudi Jezus Kristus ima to kraljestvo na zemlji, ktero svoj vinograd, svojo cerkev imenuje; vsakega človeka Jezus za delavca vabi rekoč: Pojdi v moj vinograd, in kar je prav, tebi hočem dati. V tej sveti cerkvi so pa tisti pred vsemi njegovi hlapci, kterim je zapovedano oznanovati evangelje vsem ljudem; ktere pa imajo drugi ljudje, kakor samega Kristusa poslušati, in gospoda žetve prositi, da bi ves čas takih delavcov pošiljal v svojo žetev.“ V tem kraljestvu svete cerkve je res vsako leto, ktereга preživimo, polno blagoslova (žegna) in milosti božje, vsako je za nas sveto in zlato leto; kaj pa še le petdeset takih svetih in zlatih let?! Ja za pobožne kristjane, kader v svojo petdeseto leto stopijo, to leto ni koj čas premišljevanja, temoč tudi veselja in zahvale pri Bogu, da jim toliko priložnost ponuja, si nabirati nebeških zakladov; tudi pridni zakonski po dopolnjenem petdesetem letu zaveze zakonske svojo zlato ženitvo praznujejo, in sivi ponovijo zaprisego, ktero so mladi storili pred božjim oltarjem; za to tudi mašniki Kristusovi, kader so se že 50 let trudili v vinogradu Gospodovem, hvaležnosti in veselja polni

svojo zlato mešo ali drugo primicijo obhajajo, kakor vidimo častiljivega starčeka v sedajni uri to storiti. —

Oh ti ljuba Žihpolska cerkev! kako si ti srečna in izvoljena, da se med tvojimi stenami vželéno praznovanje druge primicije obhaja! Jaz nevreden hlapec božji, kakšna čast je za me, da božjo besedo o priložnosti smem oznanovati, ktera mi ni še bila dana, kar pridigam, in mislim, mi ne bo več dana vse moje žive dni. Častiljivi in milostljivi gospod proš, kterim današnje praznovanje velja, kako so še le oni srečni, od Boga vidno požegnani, da so starost dosegli, kakor je doseže koj malo ljudi, in da so to starost dosegli v časti in v poštenosti, v skerbi za večno srečo svojo in drugih, v službi pravega živega Boga! Zakaj le samo bogat biti na letih, prazen pa ostati na Bogu dopadljivih delih, to je zgubljeno življenje, sive lase nositi, in jih dobiti zavoljo brezmerne posvetne skerbi ali zavoljo razuzdanega življenja, to je neskončna nesreča; ali rasti nikar le na starosti, ampak tudi na modrosti in dopadljivosti pri Bogu in pri ljudeh, — kakor Oni, — to je dobiček, to je veselje, to imenujem pravo srečo. — Je bilo namreč v hudem času francoske vojske, kader so 16. dan oktobra leta 1808 pod bandero Kristusovih vojšakov zaprisegli, in v ravno tej Žihpolski cerkvi, ravno pri tem oltarju matere božje prvo sveto mešo opravili in svojo zveličansko službo nastopili. Od tistega lepega dnu primicije do današnjega še lepšega je minulo 50 let; — in ta dolgi čas koliko so dobrega storili v šolah, na kanceljnah, v spovednicah, za cerkev in deželo, Bogu k časti in ljudem k zveličanju, kakor kaplan *), kakor fajmošter, dehant, šolski ogleda, kakor stolni korar, škofji svetovavec in proš, — koliko nevednih so podučili, koliko žalostnih potolažili, koliko grešnikov z Bogom spravili, koliko umirajočim pot pred božjo pravico poravnali, kakšen dober pastir svojih ovčic, kakšen pohleven oče svojih

*) Prečastiti proš so bili kaplan v št. Štefanu pri Bekštajnu 4½ l., v Kotarčah pol leta, mestni kaplan in zakristan pri glavni fari v Celovcu 8 in pol l.; — potem fajmošter pri sv. Jakobu v rožni dolini 24½ l.; in sedaj so že več kot 12 let stolni korar v Celovcu, več kot 8 l. infulirani proš in 5 let škofjski komisar za c. k. realne šole; tudi so bili celih 19 let v št. Jakobu in 2. l. v Celovcu dehant in šolski ogleda.

hišnik, kakšen zvest prijatelj svojih zravenbratov so Oni bili: to vse ni le samo Bogu znano, od tega tudi vsi duhovniki vejo povedati, kateri so zraven njih ali pod njimi služili; tega tudi njih nekdanji farmani še niso pozabili, katerih je danes veliko semle priteklo, da bi bili veselja svojega nekdanjega dušnega očeta deležni; to sta tudi rajni gospod škof in svitli cesar spoznala, in za to jih k tej visoki stopnji in časti povzdignila, v kateri jih danes vidite v sveti škofji obleki pred oltar stopiti. Od njih zasluženja, od njih lepih lastnost bi dolgo bilo govoriti, in jaz bi tudi govoril, ko bi mu njih ponižnost nikar jezika ne vezala in molčati zapovedovala. Vse svoje življenje nikoli niso iskali lastne, ampak le božjo čast; in tako so tudi v listu, v katerem so mene za besednika k svoji zlati meši povabili, pisali: da želijo na večer svojega življenja božjo čast še enkrat povišati, da naj pričujoči svatje njih druge primicije od oznanovanja božje besede dobiček odnesejo, kateri bi se še spominjal na zemlji, kader bojo njih kosti že dolgo trohnele pod zemljo. Poglejte, tudi svoji god hočejo le v to obrniti, da posvečujejo božje ime, in dajo Bogu, kar je božjega, kakor je nebeški učenik v današnjem evangelju zapovedal! — Kako bi tedaj jaz mogel bolj po duhu in volji častljivega gospoda prošta govoriti, kakor tako, da nikar od njih, temoč le namesti njih pridigam; da v njih imeni nektere opominovanja starega učenika na mlajši rod delim, da namesti njih otroke, mladence in zakonske, vse pričujoče duhovnike in posvetne svate opominjam: Dajte tudi vi Bogu, kar je božjega?!? — Mislite si tedaj, ljubi moji poslušavci, da Oni tukaj na leci stojé, in kar od mene slišite, to si vzemite k sercu, kakor bi vam od njih bilo oznanjeno! — Bog nam pomaj in ljuba Devica Marija! —

Opominovanje.

Starost je dobrota od Boga; stare ljudi smo po božji postavi častiti dolžni, in tudi njih nauke poslušati, zakaj več so poskusili na zemlji in veliko več vejo, kakor mlajši ljudje. In tako se zdaj star in časti vreden učenik v svojem 75. letu k vam obernejo v zaupanju, da jih bote poslušali, in vam rečejo skož moje usta: dajte Bogu, kar je božjega!

1. Tako naj prej opominjajo pridne otroke, nedolžno mladino, kateri so vse svoje dni prijatel bili, katero okoli sebe viditi so za svoje veselje, za svoj kratek čas šteli. Ljubi otroci! — pravijo vsem, kateri ta nauk že zapopadajo, — dajte Bogu, kar je božjega! Božji dar je vaše nedolžno otroško serce, ne darujte ga nobenemu drugemu, kakor svojemu Bogu; kakor žitno seme v rahlo zemljo tako najte da vselej nauk Kristusove vere v vaše mehko serce pada, da od dneva do dneva na modrosti rastite; kakor se dišeč dim iz kadilnice proti nebu vzdiguje, tako najte, da iz vašega nedolžnega serca žlahtni duh goreče molitve proti nebesom puhti! jaz sem star učenik, in sem veliko otrok vidil rasti, in sem našel, da tisti, kateri že od mladih nog božje reči zanemarjajo, kateri se k molitvi, h keršanskemu nauku pustijo goniti, so bili poznejše le redko bogaboječi kristjani in pridni ljudje. — „Dajte Bogu, kar je božjega“, pravijo otrokom oni; božji dar je vaša dobra glavica, lepi talenti na duši in na telesu, katerih ne smete zapopovati, treba jih je brusiti, da jih rija ne sne, da se nihar strašno ne zamerite pri Bogu; kar človek zna, to je njegovo nar stanovitniše bogastvo, in tistega roke morajo še enkrat tako delati, ktere ga glava je prazna ostala; verjemite meni, ki sem veliko poskusil in veliko vem: sem vidil otroke bornih staršev k dobremu kruhu priti, ker so se radi učili v šolah; sem pa poznal tudi veliko otrok iz dobrih hiš, kateri so v mladosti uk zanemarjali, in so v starosti stradali ali pa ubogaime prosili. — „Dajte Bogu, kar je božjega“, tako pravijo oni otrokom, majhenim in odraščanim: božji dar so vaši skerb-ljivi starši, spoštujte jih, da ste jim hvaležni in pokorni; gorjé, kjer sin očeta preklinja, kjer mater lastna hči zmirlja! gorjé, kjer se otroci staršev sramujejo, vse delajo, kar jim je zoperno in jih terdo deržijo, kader so njih pomoči potrebni! v svojem dolgem življenju sem našel, da taki otroci ne najdejo sreče na svetu. Poglejte na me, vi otroci! kličejo oni: Moji rajni starši so bili tudi nizkega stanu, in jaz se ne spominjam, da bi jih bil zaničeval, da bi jih bil le enkrat kaj žalil; za to se pa tudi na meni obljuba šterte zapovedi božje spolnuje. Meni se je ves čas dobro godilo, in kakor vidite, jaz dolgo živim na zemlji.

2. „Dajte Bogu, kar je božjega“, tako častljivi gosp. proš opominjajo drugič vse pričujoče mladenče in dekleta. Ti so v naj nevarniših, ali kakor se reče: v naj neumniših letih! Ja dro strašno nevarne so take leta posebno danesnje čase; naše dni sta vera in božji strah iz veliko, veliko serc zibnila, naše dni je svet poln pohujšanja, poln krivih prerokov, zapeljivih ljudi, katerim neumna mladina še le proti gre, namesti da bi pred njimi bežala kakor ovca pred volkom. Vsi stari možjaki žalujejo, da bogaboječnost gre rakovo pot, da človeški rod od leta do leta malopridniši prihaja. Nekdaj so si mladi ljudje od starih dali vsaj kaj dopovedati, zdaj jih pa razdeloš, kader jih posvariš, da še prej delajo po svoji neumni pameti, po svoji hudobni volji; nekdam se je vsak po navadi svojega stana nosil, zdaj se je pa taka prevzetnost v oblačilih ljudi poprijela, da deklo od gospé, kmeta od gospoda komaj razločiš; nekdam si nekterega zgubljenega Avguština, nektero zgubljeno Magdaleno v fari našel, zdaj pa že skoraj vsaka družina eno tako spačeno ovčico ima, mesta bojo o kratkem Sodomu podobne, in tudi na deželo je že kuga tistih grehov segla, zavolj katerih je vesoljni potop čez razuzdani svet prišel, in od katerih sv. Pavl želi, da bi med kristjani še imenovani ne bili nikoli. — Vi mladenči in device, ktere ste tega lepega imena še vredni! gospoda imate danes pred seboj, kateri so v skerbi za zveličanje svoje in svojih bližnih postarali se, poslušajte, kaj oni tudi k vašemu zveličanju vam dajo oznaniti: dajte Bogu, kar je božjega! Glejte, da njemu ves čas čisto telo ohranite in tako Bogu služite, da nikar ljudem, ampak najprej njemu s čednim sercom iščete dopasti! Oni vam iz shrambe tega, kar so doživeli, oznanujejo: Imel sem med svojimi farmani dro veliko pokornih ovec, ktere so glas svojega pastirja rade poslušale, sebe neomadeževane ohranile pred svetom, in to jih — mislim — še danesnji dan ne griva; se je znašel med njimi tudi ta ali uni neporeden kozel, kateri je Boga in mene žalil, pa upam, ali še živi, da ga zavoljo tega še zdaj vest peče; vidil sem, kako deleč mlad človek zabode, kader ga ni več pred Bogom strah in pred ljudmi ga ni več sram, in kako težko se tak spet na pravi pot nazaj poverne; vidil sem, kako hitra je zmota, kako dolga pa sramota, kako so nek-

teri le enkrat padli, pa za celo časno srečo opravili se, in Bog daj, da nikar tudi za večno; poročil sem parov, da jih šteti ne morem več, pa našel sem, da skoraj nikoli niso bili srečni v zakonu, kateri so pred zakonom pregrešno živeli; stal sem pri smertnih posteljah veliko mladih ljudi in vidil sem, kako rada in vesela je šla tista duša v družbo angelov, ktera je s telesom sklenjena angelom podobna bila; kako nerodno so se pa tisti od življenja ločili, ktere je pregrešna zaveza nazaj vlekla; pokopoval sem tudi veliko mladih ljudi, žlahta se je za njimi vekala, jaz sem pa v sercu Bogu hvalo dajal, kadar sem merliča še nedolžnega vedel; milo pa mi je ves čas prišlo, kader so deklici vence seboj v jamo dajali, meni pa je znano bilo, da rajna pred Bogom venca ni bila več vredna. „Zveličani so čistega serca ljudi“, to besedo Sina prečiste device Marije sem že na zemlji tolikokrat poterjeno vidil v svojem dolgem življenju; za to ljubi mladi ljudje! ne preslišite opominovanja starega učenika: Vaše telo je pri svetem kerstu v tempelj svetega Duha bilo posvečeno, vaša duša je Kristusova nevesta, tolikokrat ž njim poročena pri svetem oltarju, kolikorkrat ste tam že prejeli njegovo presveto rešnje telo; z dušo in s telesom imate svojemu stvarniku, svojemu odrešeniku služiti in Bogu dati, kar je božjega! —

(Konec pride.)

Keršanski nauki.

XLl. Od zakramenta sv. pokore.

V v o d.

Zgubljeni sin, od kterega nam Jezus v svetem evangelju pripoveduje, je pač resnična podoba vsakega grešnika. Zapustil je nehvaležni sin svojega očeta; podal se je v tujo deželo, kjer je razujzdano živel in vse zapravil, kar je imel. V hudi stiski se znajde; veliko silo zdaj terpi; vest ga peče, da mu za obstati ni. Ali kaj stori zdaj nesrečni, zgubljeni sin? Začne si sam pri sebi misliti: kako dobro mu je pač bilo pri svojem ljubem očetu domá: „Koljko delavcov v hiši mojega

očeta ima kruha zadosti; jaz pa tukaj gladi konec jemljem“ — tako je sam k sebi govoril. Na to ga začne v sercu grivati, da je svojega dobrega očeta tako nehvaležno zapustil. Toraj terdno sklene, k svojemu očetu se nazaj podati. —

Glejte! ravno tako mora tudi vsak grešnik storiti. Hoče on, ki je Boga in stezo Njegovih zapoved zapustil, ki je v grešnem življenju svoje premoženje, posvečujočo gnado božjo zapravljal, nazaj priti k svojemu nebeškemu očetu, mora tudi to storiti, kar je zgubljeni sin storil. Grešnik mora naj prvič svoj grešni stan spoznati, on mora svojo vest izpraševati; mora mu drugič iz serca žal biti, da je ljubega očeta nebeškega s svojim pregrešnim življenjem zapustil, njega razžalil, on mora čez svoje grehe pravo grevengo obuditi; mora tretjič terdno skleniti, da se hoče k Bogu nazaj podati, on si mora terdno naprej vzeti, svojo grešno življenje zapustiti in se poboljšati. Pa vse to še zadosti ni. Kakor je zgubljeni sin resnično vstal, se k svojemu očetu nazaj podal, in sam sebe zatožil, rekoč: „Oče! grešil sem zoper nebesa in tebe, in nisem vreden, tvoj sin imenovan biti; vzemi me le za nar manjšega hlapca:“ tako se mora tudi grešnik k spovedniku podati, njemu se mora na mestu Boga svojih grehov obtožiti in za tajiste zadosti storiti; potem mu še le bo nebeški oče tajiste milostljivo odpustil. — Zatega delj vam še danes od teh zadnih dveh stopinj govoriti želim, ki jih grešnik storiti imà. Pokazati vam hočem:

1. Kako se mora grešnik svojih grehov spovedati;
2. Kako mora za tajiste zadosti storiti; in povedal vam bom
4. Na kako vižo si zna tudi časne kazni zbristati, ki bi jih po odpuščenem dolgu greha še na tem svetu, ali pa tamkej v vicah terpeti mora. — Zvesto me poslušajte! —

Razlaga.

1. Kader je že grešnik svoje grehe spoznal, tajiste iz serca obžaloval, in terdno sklenil, se jih zanaprej prav skerbno varovati in se resnično poboljšati, potem pa mora k spovednici priti, in se jih svojemu spovedniku, kakor božjemu namestniku obtožiti. Spoved je tedaj šterta stopinja, ki jo

grešnik storiti ima, ako k Bogu, k svojemu ljubeznivemu Očetu, nazaj priti želi. Zatoraj vam tudi na kratko razložiti hočem, kako se mora grešnik svojih grehov spovedati, da se mu odpustijo. Grešnik se mora vseh svojih grehov prav p o n i ž n o in čisto spovedati. Grešnik je pred Bogom hudodelnik; ker je prelomil njegovo sveto postavo. Grešnik je na svoji duši holen; ker so jo njegove hudobije nevarno ranile ali clo umorile. Grešnik je zgubljeni sin; ker se deleč od svójega očeta v ptuji deželi znajde, kjer si sam svetovati in pomagati ne vé. Spovednik pa je njegov sodnik, kateri ga namesto Boga soditi ima. Spovednik je njegov zdravnik, kateri mu njegove dušne rane zaceliti hoče. Spovednik je njegov zvesti prijatelj, ki mu ljubeznivo svojo roko podá in ga k njegovemu očetu nazaj pripeljati želi. Zategadelj je potreba, da se grešnik svojemu spovedniku, kakor hudodelnik svojemu sodniku brez vsega izgovarjanja podverže in njegovo razsodbo za božjo razsodbo spozná. Zategadelj je potreba, da se grešnik svojemu spovedniku na tanko razodene in čisto vse grehe pové, koljkokrat in na kako vižo je bóžjo postavo prelomil, kako daleč je zašel od svojega Boga, da mu potem prav svetovati in na pravi pot zveličanja nazaj pripeljati zamore. Tako se mora tedaj grešnik pred božjim namestnikom s p o n i ž n i m sercom vseh svojih grehov, posebno smertnih grehov po številu in drugih okoljščinah čisto spovedati, ako od tajistih po vrednem odvezo dobiti želi. Kdor bi le en sam smerten greh zamočal iz strahú ali iz krive sramožljivosti, bi namesto odpuščanja svojih grehov zadobiti, le še nov smerten greh storil, kateri bi Boga več žalil, kakor vsi njegovi drugi grehi. Tega nas tedaj Bog obvari!

Saj vender nobenega uzroka nimamo, se pred spovednikom bati ali sramovati. Če se nismo bali ali sramovali, greh stóriti v pričo nar svetejšega Boga, kateri je povsod pričujoč, kateri vse vidi in vse vé, se tudi bati in sramovati ne smemo, se tega greha pred samo enim človekom na tibem obtožiti; posebno, ker so tudi spovednik k večnemu molčanju ojestro zavezani, ali kar jih zadenejo strašne kazni tukaj, še večje pa tam v večnosti. Kar se na spovedi pové, tega nikdar živa duša kaj ne zve. Tedaj je tavžentkrat boljši, se zdaj

čisto na tihem, samo enemu človeku spovedati, kakor pa težko vest imeti in nemirno živeti; enkrat pa sodni dan vpricho vseh ljudi v sramoto priti, in potem večno pogubljen biti. Zategadelj se tudi moder kristjan pri spovedi vseh svojih grehov čisto in natanko spoveduje. Kaj pa ravno pred spovedjo storiti imate, to ste že takó večkrat slišali. Ali da vas vsega tega še enkrat opomnim, vam hočem to še enkrat na kratko povedati. —

Kader k spovednici stopite, pokleknite, se pokrižajte in recite: „Prósim vas duhovni oče! za sveti žegen, da se zamorem vseh svojih grehov prav in čisto spovedati.“ Potem pa molite očitno spoved, ki se tako glasi: „Jaz ubog grešnik se spovem Bogu Očetu, Mariji devici, vsem ljubim svetnikom in vam mašnik na mestu Boga, da sem od svoje zadne spovedi, katera je bila (tukaj morate povedati, kdaj ste zadnikrat pri spovedi bli) večkrat in veliko grešil v mislih, v besedah in v djanju, posebno se pa obtožiu, da sem“ . . . Zdaj pa povejte svoje grehe čisto in odkritoserčno, kakor ste jih spoznali po skerbnem spraševanju svoje vesti. Kader ste pa vse že povedali, potem pa spoved sklenite s temi besedami: „Leti in vsi moji drugi vedni in nevedni grehi, sem ktere ali sam storil, ali kriv bil, da so jih drugi storili, so mi iz serca žal, ker sem Boga, nar večjo in vse ljubezni vredno dobroto ž njimi razžalil. Terdno sklenem, nič več grešiti in vseh priložnost greha se varovati. Prosim vas duhovni oče! za sveto odvezo in zveličansko pokoro.“ — Zdaj pa zvesto poslušajte, kaj vas spovednik podučijo, kaj vam priporočijo in posebno, kaj vam za pokoro naložijo. Zakaj naloženo pokoro opraviti, je k zakramentu svete pokore potrební del, je peta in zadnja stopinja, ki jo grešnik na potu svojega spreobrnjenja storiti ima. Zatoraj vam še tudi povedati hočem, kako se

2. za spovedane grehe zadosti storiti, ali naložena pokora opraviti mora. — Le dobro pomislite, ljubi moji! kaj nas sveta vera od zakramenta pokore uči. Ona pravi: „Zakrament sv. pokore je zakrament, v katerem zaó postavljeni mašnik namesto Boga grešniku po kerstu storjene grehe odpustijo, ako se jih zgriavano in čisto spové, in tudi resnično voljo ima, se poboljšati

in pravo pokoro delati.“ Le tistemu se tedaj grehi odpustijo, ki je po spovedi pripravljen, tudi pravo pokoro delati. — Kaj se pa reče, pravo pokoro delati? Pravo pokoro delati, se pravi: 1. po spovedi novo življenje začeti, in 2. za grehe pretečenega življenja se pa pokoriti in Bogu zadosti storiti. —

a) Grešnik mora po spovedi čisto drugače živeti; on mora po besedah svetega apostelja Pavla: „starega človeka s svojimi djANJI sleči, in novega obleči po podobi tistega, kateri ga je stvaril.“ Kol. 5, 9. Grešnik mora po spovedi greh zapustiti, se k Bogu, na pot njegovih svetih zapovedi nazaj podati, in zanaprej dobro delati. Sam nebeški Oče tako imeti hoče. Že po preroku Ezehielu Gospod tako govori: „Če grešnik pokoro dela in se spreoberne od vseh svojih grehov, ki jih je storil, in derži vse moje zapovedi in stori pravico, tako naj živi in ne bode umerl. Ja, na vse njegove hudobije, ki jih je storil, se jaz ne bom spomnil.“ Ezech. 18, 21. K Bogu se tedaj spreobrniti s celim sercom in zanaprej pravico delati, njegove zapovedi deržati in čisto novo življenje začeti: to se k prvemu pravi, pokoro delati. —

Pokoro delati se pa tudi pravi: b) za storjene grehe se pokoriti in Bogu za tisto razžalenje, ki so mu ga naši grehi storili, nekako namestenje opraviti. In to se takrat zgodi, kader tiste dobre dela, ki nam jih spovednik za pokoro naložijo, ali ktere si sami za pokoro naložimo, opravljamo. Take dobre dela so Bogu za tisto nečast, ktera se mu je z grehom storila, nekoliko namestenje; po taki pokori se zavoljo naših grehov sami sebe kaznujemo; ravno po tem pa tudi nekaj od tistih časnih kazen odslužimo, ki bi jih po odpuščnem dolgu greha ali na tem svetu, ali pa v vicah še terpeti morali. —

Mi nismo scer v stanu, za svoje grehe Bogu zadosti storiti, kolikor bi treba bilo, in božjemu neskončnemu veličastvu zadostiti: pa vendar so tudi naše slabe, človeške zadostenja Bogu dopadljive in všeč, ker od Jezusovega neskončnega zasluženja dobivljajo svojo vrednost. —

Bi vtegnil kdo prašati, zakaj moramo še Bogu zadostevati, akoravno je že Jezus za naše grehe zadosti storil? Pa Jezus je le storil, česar nam storiti mogoče ni. Kolikor

pa sami zamoremo, to smo storiti dolžni. Te dolžnosti nam Jezus s svojim terpljenjem in svojo smertjo ni odvzel. In ravno po tem, da sami storimo, kar nam je mogoče, se Jezusovega neskončnega zadostenja deležne storimo, in na tako vižo naše spokorne dela Bogu storjeno nečast nekoliko popravijo. Zategadelj se pa tudi tiste spokorne dela, molitev, post, milošna, ali kar nam koli spovednik za pokoro naložijo, zvesto, s ponižnim sercom in kakor hitro je mogoče, opraviti mora. In ker nam spovednik vselej zadosti velike in našim grehom primerjene pokore ne naložijo, ker nam je po Kristusovem povelji potreba, vreden sad pokore prinašati, je pa tudi dobro, ako si po vsaki spovedi še sami kaj za pokoro naložimo; posebno, ako vse težave svojega stana, vse naloge, ki nas zadevajo, voljno, poterpežljivo in v duhu pokore prenašamo. Ta bo Bogu nar dopadljivša pokora.

Če pa ravno na tako vižo Bogu zadosti storimo, in si nekoliko časnih kazen odslužimo, jih še pa vendar nekoliko na dolgu ostane; tistih vse naše zadostenja ne morejo popolnoma izbrisati. — Glejte, ljubi kristjani! kako pa tej naši nezmožnosti zopet neskončna milost božja nasproti pride. V imenu Jezusovem nam mati katoljška cerkev pomoček ponuja, s katerim znamo tudi vse časne kazni čisto zbrisati. In ta pripomoček so sveti odpustki. Zategadelj vam še

3. od odpustkov čisto na kratko govoriti in vam to potrebno podučevanje dati želim. — Kaj je tedaj odpustek, in kaj nas sveta vera od odpustkov uči? Odpustek je odpuščanje časnih kazen, katere bi po odpuščenem dolgu greha v tem življenju ali še pa tam v vicah terpeti imeli. V zakramentu sv. pokore se nam večne kazni odpustijo; časne pa moramo še sami terpeti ali v tem življenju ali pa v vicah tam. Pa naj da delamo še tako gorečo in ostro pokoro, vendar nam mogoče ni, vseh časnih kazen popolnoma odslužiti; zatoraj nam pa ljubezniva mati, sv. katoljška cerkev pride na pomoč; ona ima od Jezusa oblast, pravim spokornikom, poplačati njih veliko gorečnost v pokori, nekoliko od tega dolga, ali pa tudi vse časne kazni odpustiti, ktere bi še prestati imele tukaj ali v vicah tam. In ravno to odpuščanje ali prikrajšanje časnih kazen se odpustek imenuje. —

Sveta vera nas uči, da je mati katolijska cerkev od Jezusa Kristusa oblast prejela, odpustke deliti, in da je za nas silno dobro in koristno, lete od cerkve podeljene odpustke zadobivljati. Papež in škofje imajo tedaj od samega Jezusa oblast, papež po celem keršanskem svetu, škofje pa v svojih škofijah po naredbah cerkve vernim kristjanom, ki se za prave spokornike skažejo, odpustke deliti. Zakaj tako je sam Jezus k sv. Petru, prvemu poglavarju cerkve, govoril: „Tebi hočem ključne nebeškega kraljestva dati, in vse, kar boš zavezal na zemlji, bo tudi v nebesih zavezano; in vse, kar boš na zemlji razvezal, bo tudi v nebesih razvezano.“ Mat. 16. Papež in škofje imajo tedaj oblast, zavezovati in odvezovati; oni znajo grešnikom za njih grehe zaslužene časne kazni nalagati; pa tudi odpuščati ali prikrajšati, kakor za dobro spoznajo. Ako le nekoliko časnih kaznen odpustijo, se to reče, da nepopolnoma odpustek delijo, kader pa vse časne kazni, kar bi jih še odslužiti imeli, odpustijo, se pa reče, da popolnoma odpustke delijo.

Odpustki izvirajo iz zaklada svete cerkve, kateri iz neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa, iz zasluženja Marije device in drugih svetnikov obstoji. Tega preobilnega zasluženja nas mati katolijska cerkev deležne dela, kader nam odpustke deli. Kdor pa hoče odpustke zadobiti, mora se 1. v stanu posvečujoče gnade božje znajti, in 2. liste dobre dela zvesto opravljati, ki jih cerkev v ta namen zapove. Ako se na tako vižo odpustkov vdeležimo, nam tisti veliko pomagajo k večnemu življenju; pa tudi dušam v vicah znamo po naših odpustkih priti na pomoč, ako jih za verne duše v vicah Bogu darujemo. — Pač lepi in koristni pripomočki k našemu zveličanju so od cerkve podeljeni odpustki!

S k l e p.

Veliko ljubezen nam je pač Jezus skazal, ker nam je zakrament svete pokore postavil. Brez tega zakramenta bi veči del kristjanov gotovo pogubljen bil. Ali v tem zakramentu se pa zopet grehov očistimo, se zopet z Bogom spravimo, akoravno smo njegovo ljubezen in guado zgubili. Ako ta zakrament vredno prejmemo, zadobimo v tistem: 1. odpu-

ščanje grehov, 2. odpuščanje večnih kazni, 3. posvečujočo gnado božjo in 4. mir vesti. Ti darovi so pa več vredni, kakor zlato in srebro celega sveta. Oh bodimo torej hvaležni Jezusu za ta poglobitni pomoček našega zveličanja. Večkrat in pa dobro pripravljene ga prejemo. Radi in pogosto se očiščujemo v zveličanski kopeli svete pokore. Zakrament svete pokore je tista zveličanska deska, ktere se na viharnem morju tega časnega življenja zvesto držati moramo, da svoje duše ne pogubimo, ampak jo večno zveličamo! Amen.

Nauk od gnade božje.

(Dalje.)

4. Zapravljivca božjih gnad pričakuje toliko ostrejša sodba, kolikor več je gnad zapravljal. Pred božjo pravično sodbo bo vse očitno postalo: vse naše dela bojo primerjene gnadam, ktere smo slehern v svojem stanu prejeli. Gorje nam, če bomo prelahki znajdeni. Prelahki bomo pa, če naše dela ne bojo gnad odvagale; kolikor gnad pa zapravimo, toliko jih je praznih brez del. Torej bo sodba ostrejša in toliko težje bo pri njej človeku obstati. Takrat se bo reklo: Daj odgovor od svojega hiševanja! Takrat se bo vest oglasila, kadar bo človek vse, cel čas svojega življenja prejete gnade pred oči svoje duše postavljene zadobil. O gorje nam, če bo to, kar nam je zdaj na gnadah podeljenega, takrat zoper nas pričalo. In pričalo bo vse zoper nas, kar zdaj po nemarnem na gnadah zapravimo, in kolikor več zapravimo, toliko več pričevanja v našo pogubo. Torej Jezus reče: (Mat. 10, 12.) „Kadar v hišo pridete, pozdravite jo: „Mir bodi tej hiši!“ In ako bo tista hiša vredna, „bo vaš mir nad njo prišel, ako pa ne bo vredna, se bo „vaš mir k vam povernil. In kateri vas ne bo sprejel, tudi „ne vaše besede poslušal, pojdite iz hiše ali s tistega mesta in odtresite prah od svojih nog. Resnično vam povem: Ložej bo zemlji Sodomljanov in Gomoročanov na dan sodbe, kakor tistemu mestu.“ Zakaj? Ravno zato, ker tako mesto že več gnad, in tudi gnado oznanovanja sv. evangelja za-

pravi. In zopet Jezus pri drugi priložnosti tej resnici svoje pričevanje daje, Mat. 21, rekoč: „Ninivljanski možje bojo v sodbi ustali z letim rodом, in ga bodo obsodili, ker so se spokorili na oznanovanje Jónavo. In poglej, več, kakor Jona je tukaj. Kraljica od juga bo ustala o sodbi s tem narodom, in ga bo obsodila: zato ker je prišla od kraja sveta poslušat modrost Salamonovo, in poglej več kakor Salomon je tukaj.“ In tudi te besede Gospodove hočejo ravno to odkazati Luk. 12, 47.: „Hlapec pa, kateri voljo svojega Gospoda ve, in se ni pripravil, tudi po volji ni storil, bo zeló tepen. Kdor pa ne ve, in kaj tepenja vrednega stori, bo malo tepen.“ „Od vsakega pa, komur je veliko dano, bo veliko tirjano, in komur je veliko izročnega, bodo več od njega tirjali.“

5. Opuščene, zaničevane, zaveržene gnade božje bojo nekđaj nemarnemu človeku vzrok pogube, in toliko bolj boleče pogube, kolikor več in kolikor večje gnade je on nepridama od svojega Boga prejel. Kakor je v žalostni pesmi Jeremijevi od lenega zapravlživca gnade časa pisano: Žal. pes. Jer. 1, 15.: „Gospod je iz srede mene vzel vse moje močgne: pustil je priti čez me čas“, ravno to velja od vseh drugih nemarno zapravljivih gnad božjih. Vse te bojo zoper njega ustale, ki so ga nekđaj želele na pot zveličanja napejljati, in zdaj bodo z združenim glasom večno pogubo nad-nj klicale. — Vendar, kako se bo to godilo, da to strašno kazen ložej zapopadete?

Pravični sodnik se bo oglasil, in bo takemu nesrečnemu tako govoril: Jaz ti nisem bil dolžen nobene gnade podeliti, zakaj, kaj si mi koli posodil, da bi ti bil dolžen poverniti, in vendar sem ti jih toliko in brezštevیلno dodelil: ti pa si jih zavergel. Koliko zveličanskega nauka si zaslišal, koliko lepих zgleđov vidil, kolikrat sem te hotel pod perute svoje milosti spraviti, ali ti nisi hotel: „Resnično ti povem, da veliko prerokov in pravičnih je želelo slišati, kar si ti slišal, in niso slišali.“ Kaj je bilo Meni treba, da sem te k svoji večerji vabil; da sem te vabil k molitvi, k sv. zakramentu, k svoji službi, k dobrim delom, z eno besedo v naročje svoje milosti, in k tvojemu večnemu zveličanju? Ti tedaj nisi spo-

znal dneva svojega obiskanja. Vse to sem ti dodelil, da nar manjšega izgovora ne moreš name zaverniti. Če pa zamoreš, odgovori. Grešnik bo ves osramoten pred svojim sodnikom stal, njegova vest se bo prebudila, slednja beseda, očitaneje slednje zapravljenega gnade mu bo novo, večno pečečo in večno neozdravljivo rano v njegovo serce vsekala. In angel božji, kterega je sv. Janez v skrivnem razodenju 10, 5. vidil, bo svojo roko vzdignil, in bo prisegel pri njem, kteri od vekomaj živi, kteri je stvaril nebo in vse, kar je v njem, da na dalje ne bo več časa“ (gnad). In drugi angel, ki ga je tudi sv. Janez v skrivnem razodenju vidil, in tako govoriti slišal, poreče: „Svitloba luči ne bo več v te svetila, in glas ženina in neveste se ne bo več v tebi zaslišal . . . .“

6. Kaj pa da se bo na to strašno pečeče kesanje lenega zapravljenca zavolj slednje gnade, ki jo je nemarčno zapravlil, polastilo; vendar kaj mu to pomaga. Njegovo kesanje mu ne bo več k pokori in k zadobljenju novih gnad, temuč k obupanju, ktero se bo tolikrat z drugim terpljenjem v grenkost njegovega serca sternilo, kolikor je gnad zapravlil, in v njegovo terpinčenje večno združeno ostalo.

Opomin. Pri sklepu teh žalostnih in strašnih resnic te tedaj keršanska duša! pri ljubezni božji in pri svojemu zveličanju opominjam in prosim, da gnad božjih zastonj ne prejemaš, temuč da se jih poslužiš, dokler je dan, premišljuj in preloži s trezno pametjo te tri reči v svojem sercu. Pervič: Kako nezmerno število splošnih in posebnih gnad si že do zdaj zapravlil; zakaj prejel si že od svojega Boga več, kot bi jih bilo treba v spreobrnjenje celih narodov in dežel, pri tebi pa še v poboljšanje tvojega življenja nič niso zdale: „Ako bi se bile take znamenja v Tiru in Sidonu godile, kakor so se pri tebi godile, bi se bile že nekdam v žimnatem oblacilu in v pepelu pokorile.“

Drugič: Prevdari, koliko časa te Bog že pričakuje, vabi, kliče, in ti se mu pa še vedno ustavljaš. Ti poslušáš božjo besedo, hodiš k službi božji, prejemaš sv. zakramente, vendar si vedno poprejšni, nepoboljšani. Silno se je torej bati, da bi se, od božje gnade zapuščen, poprej iz življenja ne odločil, predenj bi pravo resnično pokoro doprinesel.

Tretjič: Premisli, kako kratek čas morebiti še imaš, da te bo gnada božja vabila, in da se je boš imel priložnost poslužiti. S tem premišljevanjem pa tudi združi nauk od kazni ali strafeng, ktere zapravljuje božjih gnad v življenju in v večnosti pričakujejo: morebiti te ravno s to gnado še milost božja k sebi privabiti hoče.

§. IV.

Od vrednosti ali zaslužnosti del, in od opravkov gnade Kristusove.

1. Ali zamoremo gnado Kristusovo zaslužiti iz svoje lastne moči?

Ko bi mi gnado božjo zaslužiti hotli, bi morali iz svoje lastne moči velikosti gnade primerjene dobre dela doprinesiti. To smo pa že slišali, da nar manjšega ko nar večjega dobrega dela brez pomoči gnade božje ne zamoremo storiti, tedaj si tudi nobeden človek gnade Kristusove zaslužiti ne more. Rim. 11, 35.: „Kdo zamore Bogu kaj poprej podeliti, da bi mu potlej povračeval?“ Zato jo sv. Pavl modro sklene: „Ko bi si mi iz svoje lastne moči zamogli gnado zaslužiti, bi gnada ne bila več, kar se toliko reče kot ne zaslužen, ali zastonj podeljen dar, temuč imenovati bi se morala zaslužek.“

2. V čem tedaj obstoji zasluženje grešnega človeka?

Zasluženja si grešni človek ne zamore drugod in drugačnega pridobiti, s kakoršnim bi se Bogu dopadljivega storil, kakor če se od njega prejete gnade prav posluži, in jo v povišanje svetosti svojega življenja dobro obrača. Zakaj, če kdo z božjo pomočjo svoje lastno prizadevanje s prejeto božjo gnado združi, in jo v ponižnosti svojega serca v to obrača, da raste v svetosti, to je, če dalje bolj se hudega varuje in dobro dela, si s takim svetim pridom novo gnado od Boga pridobi, in s pridnim obračanjem te nove gnade si zopet novo prisluži, in po tem takim pride od gnade do gnade, dokler iz zdajnega življenja po Kristusu, kteri se vrata v nebesa imenuje, ne prestopi v večno življenje, ktero bo Oče vsega usmiljenja, kot pravičen sodnik njemu dodelil, on, kteri svoje dari z večno krono povračuje.

Torej nam pravoverni učeniki dopovedujejo, da so gnade božje tako skupej sklenjene, kot klepi na verigi ali ketini; kdor prvega vzdigne in potegne, jih vzdigne in potegne celo versto, kateri pa prvega zamudi, se tudi nobenega drugega ne vdeleži, kateri so s prvim sklenjeni: „Kdor je v malem svojemu Gospodu zvest, bo nad veliko postavljen. In kdor je bogat, da dobro obrača božje gnade, bo še le bogatejši postal.“ Postavim, ti bereš kake dobre svete bukve, ali slišiš božjo besedo oznanovati; vest se v tebi prebudi, čutiti začneš v živo, da vse zdajno pozemeljsko je nečimurno, minljivo. Zdaj se v tebi želje obudé, bolj obstoječe, neminljive sreče iskati; in ker take v nobeni stvarjeni reči ne najdeš, jo začneš iskati v stvarniku, v njem, kateri je večna in večno nespremenljiva dobrotá. In ker si se prve od Boga prejete gnade ali poklica poslužil, in se k svojemu Očetu kot zgubljeni sin povernil, ti tvoj Oče nebeški na prvo tudi drugo pridene: on ti gre naproti, te usmiljeno in prijazno pogleda, objame, potolaži; to je, on te s sladkostjo svoje ljubezni navda. Od sladkosti njegove ljubezni navdan se še le začneš prav svojega poprejšnega življenja kesati, in se zavolj slednjega brez ljubezni pretečenega dnéva prav iz serca kesati začneš, vse posvetno ti ostane zoperno, želel bi le kaj kmalo razvezan in s Kristusom sklenjen biti. Tako gre človek iz gnade do gnade, da pride do vrat in skoz vrata večne časti. Kdor pa prve gnade ne pobere, zamudi vse druge, ostane v mlačnosti, v merzloti, da se dnevi njegovega življenja stékó, in da le prepozno spozna, da ima prazne roké, in da je nepridoma svojo dušo prejel.

Tudi kak svetopismensk izgled nam bo nekako ta nauk še bolj pojasnil. Abraham je pobral prvo gnado, ko ga je Bog poklical iz domačije na pot v tujó deželo. Koliko prihodnjih dragih in žlahtnih gnad se je njemu in njegovemu zarodu iz te prve gnade iztekalo, ktere bi bil vse zamudil, ko bi se ne bil prve poslužil. Taka je bila z Matijem, Cahejem, sv. Pavlom itd.

Če se tedaj kaj sme zasluženje grešnega človeka imenovati, se sme le to imenovati, da se prec prve gnade dobro posluži. S tem neha biti nerodovitno drevo, kakoršno je

bilo od Kristusa prekleto, in postane rodovitna oljka, da zamore z Davidom reči Ps. 51, 10.: „Jaz pa bom kakor rodovitna oljka v hiši božji. Ker je iz božjega rodu, poslušaj božji glas, in prinaša sad, kakor zraven potokov zasajene cvetlice.“ Sirah 39, 17.

(Dalje pride.)

Zgodovinski izgledi.

* Bog obvari krivo priseči. Kako Bog krivo prisega kaznuje, kaže nam sledeča prigodba, ktera se je 12. julija 1845 godila.

Neki človek je bil zatožen, da je kradel. Ko ga sodnik vpraša, ali je res kradel, on hitro zapriseči hoče, da ni. Ali poznali so tega človeka, da slabo živi in krade; zavolj tega mu ne dovolijo, da bi prisegel. Ali on vendar zavpije: „Perva strela naj me vbije, če sem jaz to ukradel!“ 12. julija začne prav liti, grometi, bliskati. Omenjeni človek je ravno doma bil, zraven njega so bili njegovi otroci in njegov pes. Nankrat zatreši in tega človeka v sredi svojih otrok ubije, otroci so le malo omamljeni bili, ali kmalo so se zavedli. Hiša začne goreti, ali noben si ne upa tega človeka iz hiše nesti, akoravno so fajmošter vkazovali. In sama ta hiša zgori. Čudna je prigodba ali vendar resnična, in ostro nas svari, da se ne sme krivo prisegati in kleti.

* Ne kolni! Nek hlapec na Angležkem ni smel na somenj. Zavolj tega je bil zlo jezen in tako je preklinjal, da ga je drugi hlapec svaril, nikar tako kleti, ali kar pa pride v pekel. „V pekel? odgovori on, to je ravno prav za me. Tam je dosti ognja, da bodem svojo pipo zasmoditi mogel.“ Ko je besede izgovoril, gre naprej, — pade in mertev obleži.

* Marija pomaga. Karl VI. je rad loviti hodil. Neka dne se mu prigodi, da je v velikem gojzdu zverino gonil in se zgubil. Noč ga vjame v tej goščavi; zverine je bilo veliko in zlo nevarno je bilo. Nobena zvezda ne migla in ne sveti na nebesu. Temna noč je. Kralj se strahu trese in

strašne reči mu po glavi rojijo. Zdaj kralj pomoči pri sv. devici Mariji išče in obljubi red k časti prečiste Marije ustanoviti. Uslišan je bil. Naenkrat se nebo razsvetli, zvezde spet igrajo in mu kažejo pot. On jezdi po stezdi in najde svoje, kateri so ga že iskali. Že drugi dan ustanovi red in zaukaže, da ima vsak redovnik tega reda zvezdo na persih nositi v spomin, kako čudno da je kralj rešen bil.

* Posvečuj sveto nedeljo. Kako da imamo nedeljo praznovati, nam Juri Gasteiner lepo kaže. Njegovi starši so bili kmetiškega stanu. V vsem dobrem in v kristjanski veri so ga prav poučili. Akoravno je gerdo vreme bilo, je vendar že prvi v cerkvi bil, pobožno se vedel pri sv. meši in pazljivo pridigo poslušal. Tudi pri keršanskem nauku je vselej bil. Drugi čas v nedeljah je pobožne bukve prebiral in se s svojimi starši pogovarjal. Ko njegovi starši umerjó, se on oženi. Bog mu podari hčer, katero je prav kristjansko izredil. Njegova žena mu umerje in on ostane sam, zakaj hči je svetu dala slovo in šla v samostan. On še živi 30 let. Ko zavolj starosti ni mogel več pobožnih bukev prebirati in v cerkev hoditi, je doma Jezusovo in Marijino življenje premišljeval. Sladko je zaspal v Gospodu, in dopolnile so se besede: „Blagor mertvim, kateri v Gospodu umerjó. Odslej, reče duh, naj počivajo od svojega truda; zakaj njih dela grejo za njimi.“

* Gorje jim, ki sv. nedelj ne posvečujejo. Bog kaznuje tiste, kateri nedelj in praznikov ne posvečujejo. V neki vasi so bili tri možje. Imenovali so jih ljudje prebrisane. Bil je pisar, gojzdnar in nek mlad kupčevavec. Zmiram so bili vkupej. Nikoli niso šli v cerkev, nikoli sv. zakramentov niso sprejeli, in zmiram so, kar je bilo cerkvenega, zaničevali. „Pri vsem, kar delaš, pomisli konec“, tako je rekel stari Lukež neko nedeljo, je ustal in svoje očalnice v svoje molitvene bukvice djal. Ti trije mu so se smejali in ž njim se norčevali, kader so ga spet vidili. Gojzdnar je vsako nedeljo na lov hodil, pisar je vsako nedeljo v svojej pisarnici delal. Mladi bahač in tergovec je jedel, pil in igral vsako nedeljo. Stari Lukež ni več prišel. Ni hotel tam biti, kjer so ti trije bili. Nekaj let je minulo in gojzdnarja ni bilo več. Svojo službo je zgubil zavolj nezvestobe. Pisar je pa v kaznivnici sedel, kjer je kri-

vične pisma narejal. Tergovec je pa tudi pobral šila in kopita in zibnul, ker je svoje blago zapravil bil. V nedeljo zvečer spet pride stari Lukež svoj glažek pit. Govorilo se je od teh treh in nekdo je opomnil na besede, ktere je stari Lukež govoril: „Pri vsem, kar delaš, pomisli konec!“ Stari Lukež pošlje po sv. pismo in jim here. „Vi ste jih prebrisane imenovali, ali oni niso bili, ampak oslepljeni in neumni so bili. Ta je moder, kteri nar manj greši in nad Gospodovo postavo veselje ima.“

* Otrok se ne sme svojih staršev sramovati. — Modri in slavni papež Benedikt XIV. je bil sin nekega ovčarja. Ko je papež bil, se po Rimu razglasi, da ga bojo njegova mati obiskali. Veliko ljudi jej je šlo naproti, da bi mater papeževo spodobno sprejeli in tako v materi sina častili. Ali mati so se prelepo oblekli, kar Benediktu ni dopadlo. On je djal: „To niso moja mati, jaz ne poznam te visoke gospe. Moja mati so preborni, kakor da bi se zamogli tako obleči.“ Mati ne vejo kaj početi. Domu se vernejo, navadno borno se oblečejo in vnovič se na pot v Rim podajo. Zdaj zavpije Benedikt: „Ja, to so moja mati, in nihče ne ljubi svoje matere takó kakor jaz.“ Po teh besedah objemejo svojo borno mater vpricho vseh in jih sladko poljubijo.

* Močna je otroška ljubezen. Neka ljubezniva deklica je imela starega in bolnega očeta. Ona ni mogla si toliko prislužiti, da bi zadosti imela. Zato gre h kodrežu in mu ponudi svoje lase. Kaj hočeš imeti, jo vpraša. Ona odgovori, jaz veliko hočem, štiri tolarje. To je preveliko. Ali ona pravi, niso za me, ampak za mojega starega bolnega očeta. Ali je temu taka, ti jih pa dam. In vesela da njemu svoje lepe kodraste lase.

Listnica.

* Iz Celovca. V nedeljo — 12. decembra — so obiskali prečastiti knezoškof Valentin sobane tukajšne družbe rokodelskih pomagavcev. Sobane so bile prelepo ozaljšana in razsvetljene, in ljudi se je bilo nabralo, da se je vse terlo. Ob šestih svečer so svilli gospod prišli. Mlad družbenik Jih lepo in ponižno pozdravi in najpred poprosi za Njih sveti apostoljski blagoslov. Vem, da se je marsikomu storilo prav milo pri sercu viditi dve natlačane izbi ljudi klečati na tleh in se pobožno pokriževati. Po tem se je deklamiralo, pelo in tudi neka kratka igra igrala. Vidilo se je milostlj: škofu na licu, da se Jim vse dopada in Jih vse serčno veseli. To so tudi ustmeno in očitno rekli, zraven pa tudi zastran družtva lepe in imenitne besede pregovorili. Pohvalili so, da se je ta družba v Celovcu osnovala, — da ima vsaka — tudi najboljša reč svojih nasprotnikov, je res, pa slednjč dobra in pravična reč vendar le zmaga. Zdaj prav po domače, res po očetovsko nagovorijo rokodelske pomagavce in jim priporočajo „moliti in delati“, tako bojo nasprotnikom hudobne jezike zavezali, za čast in dobro ime svoje družbe pa naj bolje skerbeli „Kolikor premorem, so pristavili, hočem to družbo podpirati, in protektor njen biti ne samo po imenu ampak tudi v djanju.“ Več kot celo uro so v družbi ostali in še le po sedmi uri se domu odpeljali. Na koncu se je odpela cesarska pesem in družtveniki so bili po toliki sreči vsi židane volje. Novega leta dan so preč. knezoškof družtvenikom sv. mašo brali in jih obhajevali. — Kako novemu knezoškofu naše šole dri sercu ležijo, priča to, da so koj perve dni šole obiskovali, bili so pri deklicah, v normalnih šolah, pričakujejo se v realki in gimnaziji; povsod so bili častno sprejeti, in so se v vsaki šoli delj časa mudili. Iz vsega se vidi, da Jim je za šole resnično mar, in da so mož, ki so v šolskih rečeh in zadevah dobro izučeni in skušeni. Ravno kar tudi zvemo, da je slavni litograf August Prinzhof er v Celovec dospel; skoraj bomo imeli podobo našega premilostljivega škofa. Vsakdo bo gosp. Leonu hvale vedel, da je tudi to oskerbel, — od Prinzhoferja zamoremo kaj izverstnega pričakovati. Ravno je iz Dunaja prišla njih podobšina — so kakor živi.

* Iz Celovca. K. D. V več krajih je navada, da dušni pastir na novo leto svojim farmanom po pridigi povejo, koliko jih je bilo preteklo leto kerščenih, koliko poročenih in koliko jih je pomerlo. Prav milo gotovo pride takrat dušnemu pastirju, kajti se spomne, toliko jih je bilo danes leto tukaj pri božji službi še zdravih, kateri sedaj že nektere mesence v černi zemlji počivajo. Ni čuda, ako se o tej priložnosti komu pričujočih solzica iz očesa vtrinja, kedar pomisli, toliko smo jih spremljali to leto na zadnjem potu, toliko jih prav dobro poznali, prav ljubi in dragi so nam bili — zdaj jih pa ni več. — Čudno milo pa tudi meni pride, kedar se sedaj ob novem letu spomnem, koliko naših duhovnov bratov (mašnikov) da je nemila smert preteklo leto v naši škofiji pobrala! Z našim višjim pastirjem Adalbertom vred jih je zadnje leto

dvajset umerlo! Stopili so pred božjo sodbo, da bi odgovor dajali naj višjemu pastirju naših duš, kako da so pasli čredo svojo.

Oče vsega usmiljenja in Bog tolažbe naj jim prizanese po obilni milosti svoji, ter jim da skoraj gledati svetlo obličje svoje! Dvajset duhovnov je umerlo, pa le samo štiri, in ti so le terdi Nemci, so stopili ob koncu šolskega leta v versto dušnih pastirjev! Kaj je to za toliko praznih krajev? Komur je kaj mar zato, da se prava sveta vera med nami ohrani in oživi, lahko vidi, kako potreba da je, da bi jih več izvolilo si duhovni stan! Tudi prosti ljudje to prav dobro spoznajo, kajti rekli so meni v nekem kraju, kjer so jim poletji kaplana vzeli, ker so ga na drugem kraju živo potrebovali: „Gospod! to je tako žalostno, da je sedaj pri nas le ena sama meša; veliko jih brez svete meše ostaja.“ Ta fara je namreč zlo raztresena in šteje čez 1500 duš. Dokler sta bila dva gospoda, jih je nekaj hodilo k prvemu opravilu, nekaj pa k drugemu. Potreba, živa potreba je toraj, da bi več mladenčev si izvolilo duhovni stan. Kaj pa je storiti v tej potrebi, kako kaj pomagati? —

Le to naj prej premislimo, zakaj se jih malo na duhovni stan uči, — potem ne bo težko, kaj odgovoriti?

Jezus Kristus nas uči: „Ne spravljajte si zakladov na zemlji, kjer jih rija in molj konča, in kjer jih tatje izkopljejo in vkradejo. Temuč nabirajte si zakladov v nebesih, kjer jih ne konča ne rija ne molj, in kjer jih tatje ne izkopljejo in ne vkradejo. Išcite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo vam bo priverženo.“ Sv. Janez nam pa tudi kliče: „Ne ljubite ne svetá, ne tega, kar je v njem. Svet preide in njegovo poželjenje.“ Kristjani naših časov so pa pozabili teh imenitnih besed, ali vsaj tako živijo, kakor da bi jih nikoli ne bili slišali. Le posvetno, pozemeljsko srečo iščejo, le po časnem bogastvu letajo; za prihodnje se nič ne marajo. Taka čudna lakota in poželenje posvetne sreče se je v našem času ljudi lotila in zmiram hujši kakor strašna kuga se širi. Ni čuditi se tedaj, da mladih ljudi ne mika stana nastopiti, v katerem posvetne časti, obilnega bogastva in dobre volje ne najdejo; ni čuditi se, ako si stana ne izvolijo, v katerem se ne išče časna, ampak večna sreča, lastna in ptuja. Saj ja tudi starši le na to gledajo, da bi bili otroci bolje oskerbljeni, kakor da bi bil tisti naj srečnejši, kateri je nar bolj bogat. Malokteri starši sine svoje tako izrejajo, da bi že od mladih nog se navadili, v božjem strahu živeti in obogateti na dobrih delih in lepih čednostih. Ko bi starši sami imeli svoje roke pri delu, svoje serce pa pri Bogu, ko bi se v njih hiši nikoli ne slišale pregrešne besede, temuč le pobožne pesmi in čedni pogovori, ko bi otroci vidili, kako starši Bogu zvesto služijo v njegovi sveti hiši, in doma dobre dela opravljajo, in kako visoko čisljajo sveti duhovni stan, vse bi bilo drugače. Sin bi kmalo spoznal, da je le tisti naj srečnejši, kateri sam hodi po pravem potu, ki v nebesa pelja, in tudi drugim ta pot kaže!

Mladenč bi le hrepenel po tisti srečni uri, ob kateri bi mogel stopiti v duhovni stan; že od mladih nog bi se močno veselil tistega dne, ob katerem bi mogel prvič Bogu darovati nedolžno Jagne Božje!

V posvetno zamišljeni ljudje našega časa pa le gledajo na posvetni dobiček, oni ne spoznajo in zatoraj ne obrajtajo neizmernih zakladov božje milosti in ljubezni. Treba je toraj mlade ljudi — in sicer že od mladih nog — učiti, da kristjan nima nikar le posvetne časti in veselja iskati in pozelevati, ampak zajemati iz studenca neskončne milosti božje duhovno veselje, kterega svet ne more dati. To bi se pa naj bolj godilo v takšnem kraju, kjer mladenči že zgodaj k pobožnemu življenju napeljujejo se!

Hvala Bogu! se pa vendar tudi še najdejo takšni starši, kateri svoje otroke prav izrejajo. V njih mehke serca zasevajo dobro seme svetih nauk in prave vere Kristusove, jih učijo, lepo moliti in ubogati, greha pa se bolj varovati, kot pisane kače. Dobre besede na dobro zemljo padajo in žlahten sad rodijo. Fant lepo pobožno moli, tako da se angelci nad njim radujejo, drugi pa od njega lepo moliti se lahko učijo. Starše uboga in vse po njih volji dela, kajti očeta in mater prav iz serca za ljubo ima. — Starši svojega sinčka v šolo dajo, da bi se lepo obnašal in se pridno učil — srečno že nizke šole doverši; pa zdaj še ni pri kraju, ako hoče stan nastopiti, kteremu so ga starši namenili, v katerem bi inel Bogu služiti, pa tudi sam sebi in drugim v nebesa pomagati. Pa glej! pridnega sina hudobni tovarši zmotijo in popačijo. Kedar pobožno moli, se mu posmehujejo, kedar se hoče učiti, ga vabijo na dobro voljo. Nekaj časa se še vstavlja, pa sčasom tudi on opušča moliti, strah božji zibnuje iz njegovega serca in nekdanj pobožni in pridni fantič pravi pot k nebesom zgubi. — Kar slabi tovarši ne premorejo, velikokrat slabe bukve doženejo. Sveta vera in cerkev Kristusova se v njih zaničuje, keršansko pobožno življenje se v smeh pripravlja in zaduši se dobrih nauk žlahtno seme, ktero so skerblijivi starši v mlado zasejali serce! — Ni zadosti tedaj, da se fantje doma lepo izrejajo, tudi varovati jih je treba, da se jim naj večji zakladi, ktere so od doma seboj vzeli: sveta vera, nedolžnost in boga boječnost ne vkradejo! Le potem takem bo več pobožnih mladenčev — bo več duhovnov.

Velikokrat bi starši prav radi svojega sina v šolo dajali, da bi se učil na duhovni stan, pa kaj pomaga, sami sebe in svojo družino komaj živijo. Kos zemlje, kterega s svojimi rokami obdelujejo, jim toljko ne donaša, da bi sina redili, dokler sam sebi pomagati ne more. — Pogosto se pa tudi prigodi, da starši še svojega kraja nimajo in le s kervavimi žulji vsakdajni terdi kruh si služijo; njih sin bi bil enkrat prav srečen v duhovnem stanu, tudi drugih bi veliko prav srečnih storil, kajti Bog mu je dal bistro glavico in pobožno serce, v katerem cveti živa vera in goreča ljubezen do Boga in bližnega. Le to majnka, da bi kdo mu pod ramo segel in mu osker-

bel bukve, oblačila in potrebni živež, dokler v višje šole ne pride! Kako dobro bi bilo, ko bi vbogi in pridni dijaki na takem kraju bili, kjer bi vsaj naj potrebnije dobivljali! — Pač res je, da je veliko dobrotnikov, kateri vbogim dijakom dajejo jesti in jim pomagajo na druge sorte, — pa tem bi ja bilo tudi všeč, ko bi se dijaki v enem kraju skupej izrejali, v tako imenovanem semenišču mladenčev, oni bi pa semenišču s svojim premoženjem pomagovali. Vbožstvo tudi velikokrat pridne učence od stana odvrtače, v katerem bi bili prav srečni!

Zlahtno sadunosno drevo le v dobri ugodni zemlji veselo napreduje in le tedaj lepo priraste, kedar se sovražnikov skerbljivo varuje, in kedar se njemu večkrat zemlja okrog gnoji in tudi včasih priliva.

Naj boljji in naj ložej se pa vse to godi v sadišču, v drevesni šoli. Mladeneč, kateri ima enkrat naj imenitnejši stan nastopiti, kralju nebes in zemlje služiti, se mora lepo izrežati doma v hiši svojih staršev. Že zgodaj se mora učiti, nikar tega želeti, kar svet nam ponuja, temuč hrepenci mora, enkrat pošteno in pobožno živeti. Skerbljivo se mora varovati sovražnikov svoje duše; poterditi se mora v dobrem, učiti in vaditi se mora zvesto moliti in svete zakramente vredno prejemati. Kje se more pa vse to bolj goditi, kakor v tako imenovanem semenišču mladenčev, kjer se fantje lepo izrejajo posebno za duhovni stan, akoravno niso primorani potem v ta stan stopiti.

Prav dobro bi bilo, ko bi se pri nas tako semenišče napravilo. Živo potrebo vsak lahko spozna; zatoraj pa tudi menim, da bojo tudi vsi radi pomagali, kedar naš visokočastiti, za zveličanje svoje črede tako skerbljivi knez in škof Valentin na duri poterkajo in pomoči prosijo.

Koroški Slovenci! vi spoznate, kakšna dobrota da je prava vera, ta še ni zibnila zmed vas; še radi obiskujete božjo hišo, poslušate besedo božjo, skerbite, da ta svetla luč vam ne ugasne. Prosite višjega pastirja Jezusa, naj Vam pošlje zvestih pastirjev, vrednih duhovnikov, da bi vas vodili po pravem potu. Pomagajte pa tudi svojemu škofu izrežati prave duhovne, naj bi vam jih poslati mogli, kedar jih bote za nje prosili! —

* Iz Ovčje vasi. J. M. Povem Ti, da slovenske serca radosti poskakujejo, kajti imamo slovenski pastirski list. Posebno nam duhovnikom so premilostljivi knezoškof postregli. Minule čase smo dobivljali pastirske liste samo po nemški in te še le poslednje dni, večkrat še le v sabotah. Zatoraj so jih nekteri duhovni čisto na stran djali, nekteri pa v naglici nekaj stlačili, in oznanovali mili glas nar višjega pastirja vernim ovčicam, da je bilo joj! Hvala Bogu, sedaj bode druga, slovenske ovčice bojo slušale pristni glas svojega škofa, ga bojo slišale po slovenski. Zatorej se veselijo dušni pastirji in verne ovčice! — Nekaj Ti moram od cerkev pisati, Ti potožiti in tudi svoje veselje razodeti. Lepa cerkev je pravo veselje za farmane in dušnega pastirja; ko v tako olepšano božjo hišo stopiš, se ti serce razširja in

poskakuje; žalost pa te obide, če prideš v cerkev, ktera umazana pričuje, da dolge dolge leta nobena keršanska duša se za njo ni marala in za njo kaj storila. Pa zavoljo tega se ni čuditi, ker marsikteri dušni pastir (Bogu bodi potoženo), sam brani cerkev lepšati. Neka dobra duša se je pri nekem fajmoštru oglasila, da bi rada veliki altar nehala popraviti iz svoje moči, naj velja, kar rado. Gospod fajmošter, kateri bi se imeli veseliti tako dobrega namena, odgovorijo: Tega ne pripustim, je že tako dobro! Gospod! ako bi vaši predniki bili take misli in zanemarnosti, bi bila vaša sicer lepa cerkev že razvalina! Radi se farmani hvalijo, ki imajo cerkev polepšano, pa tudi hvale vredni so, če za svojo cerkev skerbijo; resnica je, da v lepo cerkev rajši hodijo. Brata Osaria iz laškega Ponteba sta že marsiktero cerkev prav umetno popravila, sta tudi v Celovskih novinah bila pohvaljena in priporočena. Popravila sta cerkev sv. Lenarta pri 7 studencih tako lepo, da ti serce veselja igra, ko v cerkev stopiš. Lepo zna malati Andrej Osaria, krasne podobe cerkve pričujejo, da je on pravi mojster. Cerkev v Podkloštru od njega popravljena te bo prav razveselila. Na Golšovem in v št. Jakobu v rožni dolini je cerkve olepšal Osaria. Na Bistrici pri Zili in v Podgorjah sta brata Osaria lepe hvale si zaslužila, prav lepo sta cerkve olepšala. Čast. gospod Gorjanski fajmošter Matia Majar so brata Osaria hvalili in rekli: Prav sem zadovoljen in še čez.

Ko sem v Ovčjo vas prišel in cerkev ogledoval, se mi podobe po stenah niso dopadle, karikature ali ciričare so ble; farmani so večkrat morali slišati, da ima sv. Trojica 6 perstov. Pa tudi je bila resnica. Nek malar je na desni roki Kristusu 6 perstov namalal. Te podobe so mi bile tern v peti. Oznanil sem farmanom, da želim cerkev popraviti, in prosil sem jih, naj mi pomagajo; Bogu moramo naj lepše in naj boljše darovati in on nam bo svoj žegen dal. Povedal sem jim, da se bo vsako nedeljo in vsaki praznik po keršanskem nauku zberalo, naj da vsak po svoji moči v imeni presv. Trojice. Vsem je to bilo po volji. Brata Osaria sta cerkev presv. Trojice, v kateri so tri oltarji, tako lepo popravila, da imajo vsi farmani in še drugi veselje nad njo. Fanti, kateri so dervarji in po gorah delajo, so želeli posebej kaj za cerkev storiti; priporočil sem jim lepe zagrinjala za dvoje oken (naša cerkev je zlo svetla); poslali so mi 18 fl., hitro sem mero vzel in v Gradec poslal Frideriku Krum akad. Maler st. 277, in si tajistih naročil s podobami D. Marije in sv. Jožefa prav lepo malane po 16 gold. Ko v cerkev stopiš, se ti ravno tako zdi, kakor bi ble okni malane, tudi pridižnico so z rudečim suknom pokrili in na stopnje pred oltar lepo sukno pod noge kupili za velike praznike. Svoje farmane sem pohvalil; zakaj kar je v sercu, zamolčati ne morem. V Ukvah ste dve dobre duši lep luster (velik svečnik) kupile, lepi svečniki se pričakujejo iz Celovca. Nek mož, kateri ima šestero otrok, je rekel: 6 svečnikov hočem jaz sam kupiti. Prav je. Žene in device

nočejo zaostajati, lepšajo cerkve, zalšajo tarbernakel, in zagrinjala na vse oltarje napravljajo.

Leta 1860 ho pri materi božji na sv. Višarjah jubilej, 500 let, kar se je božja pot začela. Marsikaj se že pripravlja, veliko ljudi se pričakuje. Andrej Osaria je bil gledat cerkev, da bi načertje (Plan) naredil, kako bi se mogla cerkev prav umetno olepšati. Slišal sem, da več dušnih pastirjev iz mnogih krajev misli, s svojimi ovčicami na božjo pot priti na Višarje k materi božji. Govori se, da misli več škofov tudi priromati. Bog daj zdravje in vse na čast božjo in božje matere Device Marije!

* Iz Gorice. Dopisavcov iz naših krajev imate malo, in ni se temu čuditi; ako se premisli, kako je pri nas. Težko je pisariti, in se nobenemu ne zameriti, posebno kjer je toliko nasprotnega duha. Lahi, Nemci in Slovenci se pri nas mešajo, pa tako, da, akoravno je nas Slovencev naj več, Lahi in Nemci gospodujejo. Slovenec pa vselej kretak in pohleven služi in molči. Če kdo naših kaj piše, zdaj vsi nadnj skočijo, kakor hitro zanj zvejo. Poznate naše domorodce, ki so kak sostavček pisali; znal bi Vam kej lepih našteti, ali — exempla sunt odiosa. Ni zdavno, kar mi je prigovarjal nekdo, naj bi kaj pisal v kak časnik, ker se, kakor drugod, tako tudi pri nas marsikaj dogadja, kar bi se dalo svetu naznanovati, ali menite li, da se bom dal pregovoriti? Morebiti bi se vdruho spekel! — To nas še tolaži, da se tudi dopisovavcom nemških časnikov, kadar se kdo iz naših strani kam oglasi, nič kaj bolje ne godi, kakor nam Slovencom. Zato bodete javalne v katerem nemškem časniku dopisovavca iz Gorice dobili. Imamo namreč med sebo nekega, ki si tako dolgo miru ne da, dokler ne zve, kdo je tisti, ki je to ali uno pisal. In ga je enkrat ovohal, gorje mu! njegov jezik se tako dolgo maja, da pisavec {hočeš nočeš omolkne, zakaj vender vsakter mir ljubi. Je morebiti deset ali dvanajst let od tega, ko se je nekaj takega pripetilo marljivemu dopisatelju v Sion. Sed sapienti pauca.

Praznike smo, hvala Višnjemu, vesele imeli, nič nas ni zima motila; čas svetega jubileja nam je mirno potekel, in kakor upamo, marsikteremu je bil v zveličanje. Spovedniki so imeli, posebno ob nedeljah in praznikih, veliko opraviti, in kar nas je posebno veselilo, so tudi Lahi, ki tu na železnici delajo, deloma se vdelečevali odpustkov, akoravno se ljudje sploh pritožujejo, da je med temi delavci mnogo hudobnih, ki ne marajo ne za Boga ne za h...ča. Farna cerkev svetega Ignacija v Gorici, ali kakor sploh pravijo, Jezuitarska cerkev je zadnje dni ravno preteklega leta deloma bila popravljena in ozališana. Ves presbiteri je lepo zmalan, kakor pravijo, „a fresco“, kar je menda 2500 gold. stalo. Imeniten malar, Moretti se kliče, je iz Benetk bil poklican, da je delo prevzel, in kakor pravijo, ki se na to umejo, je do kaj izverstno delo storil.

Duhovnikov je pa premalo po škofiji. Imenik škofije ali šematizem, skazuje, da med 312 far, kaplanij in drugih duhovskih služb,

je 34 praznih, ker jih ni duhovnikov, da bi se vse službe dopolnile. Tudi semenišče do sadaj še malo zdaje. Za štiri škofije se mladenči tu za duhovski stan pripravljajo, in vseh skupej ni več kakor 63. Koliko jih pride na eno škofijo? Kdaj pridejo bolji časi? *Messis multa, operarii autem pauci.* To je pri nas gotova resnica. Bog daj, da bi nam *Seminarium puerorum*, ki se je to leto pričelo in odperlo, kaj pripomoglo! Vodja tega malega seminišča je častivr. g. Andrej Respet, mlad, čverst, goreč duhovnik, za vse dobro vnet, kakor upamo, ves za to stvarjen, in akoravno ima s svojo šolo mnogo opraviti (ker je učenik pastirstva v duhovščnici), bode gotovo s svojimi sebi izročeni mladenči veliko dobrega storil. Ima jih 20 iz vseh latinskih šol, razun prve.

* Iz Celjske okolice. Prav dobro se nam zdi, da ste imeli naši sosedi Gorotani o koncu starega leta toliko veselja. Pazljivo smo prebirali zadnjega „Slovenskega Prijatelja“, ki nam je zares prinesel veselja, kakor nikdar še poprej. Veseli smo bili, da ste tako sjajno spremljevali svojega Ljubljenca že na potu iz prijaznega Solnograda in Ga toliko slovesno sprejeli v stari Celovec.

Po širokem Štajarskem odmevajo v sercu vsakega dobromislečega radostni klici slovenskih Korošcev. Dal vam je mili Bog verlega za vse dobro in lepo vnetega Višega pastirja; zatoraj se veselimo tudi mi vaši slovenski brati na pobrežjih bistré Savine. Saj nas opominja sam sv. Pavl: „Veselite se z veselimi.“ — Bog vam daj tudi v novem letu in zmiram pod modro vlado novega kneza in škofa uživati dosti veselih dni! — Tudi mi smo pretečeno sv. leto imeli duhovnega veselja obilno. Prav lepo — bodi Bogu hvala! — smo obhajali sv. čas. Zares srečni smo katoličani, da se lahko vdeležimo toliko zakladov nebeških, sv. odpustkov, katerih morajo pogrešati nesrečni krivoverci; kaj so rekli vaši koroški protestanti k sv. letu? . . Pa so morebiti slepi in ne morejo in nočejo videti! — Mi smo za vsak dan — saj so tako želeli naš ljubljeni škof — imeli posebno podučevanje in potem splošno sv. obhajilo. Prav radi so se farmani vdeleževali totih sv. vaj, in vsak stan je že komaj čakal, da bi prišel na versto. Mi smo podučevali naj prvo žene, potem može, deklice in na zadnje mladenče. Bog daj, da naš trud ne bi bil zastoj, ampak koristen za naše in bližnjega večno zveličanje! Zakaj mi smo le sejali z lece, polivali v spovednici, Bog naj pa da srečno in veselo rasti! Amen!

Za sl. društvo sv. Mohora Vam pošljem 3 fl. sr. plačila za leto 1859. Le skerbite, da modro pre naredite in gladko poravnate njegove zadeve. Posvetujte se v tej reči tudi s svojimi sosedi Štajarci, Krajnci in drugimi Slovenci, da bode pre naredba za vse prav! Slovenci so silno sebični pri tem društvu, je le malo rodoljubja, če ne vidijo dobička, pa se skujajo. Povabili ste vse rodoljube, da naj razodevajo svoje misli o našem društvu. To je pametno in prijateljsko;

da bi Vaša lepa beseda le ne ostala glas vpijočega v puščavi! Slovenci povejte svojih misel! —

* Iz Križevca na Horvaškem. J. H. Resnično, Bog se je milostljivo ozeryl na svojo žalostno in objokano deco v tej solzni dolini. Milostljivo se je ozeryl na zapuščene, pohlevne, in ponižne ovčice Kerške škofije. Koroški časopis veselja poskakuje in kliče: „Hvala in slava Bogu na višavah, mir in veselje vsem Slovencom!“ — Po širokem slavjanskem svetu razlega se njegov premili glas; in naj zadnjic od presilnega bēga tudi prisope do nas, nas opominjajo: rekoč „Ljubi brati Horvati in vsi Slavjani! radujte se in veselja poskakujte, zakaj oznanujem Vam veliko veselje; Vaši brati Korošci po dolgih in gorečih molitvah so zadobili, kogar so tako težko pričakovali, za svojega preljubega knezoškofa in višjega duhovnega pastirja.“

Pač res, tako mično, tako gladko, tako ginjeno in tako veselo so bile vse besede od te novosti pisane, in nabrane, da bi človek reči moral, da tisto serce, katero pri vsej tej priložnosti nije nikakega veselja občutilo, mora biti še od pred lanskega mraza zmerznjeno. — Veruj ljubi moj Prijatelj! ne rečem prenapeto, da sem več vročih solz veselja spustil iz mojih očeh, ko sem to veselo novico v milem Slov. Prijatlu bral, serce mi je prevelikega veselja močno v persih tolklo in poskakovalo, ko da v njih več ne bi imeli prostora.

Zategadel, bodite serčno pozdravljeni, ljubi brati Korošci! radujemo se tukaj po Horvaškem iz globočine serca tolike Vaše sreče, da ste dobili toliko ljubljenega, milostljivega, in toliko pravico ljubečega Očeta za svojega duhov. nadpastira, kateri za stalno nije s tega namena vsedel se na škofijski sedež, da se le na njegovih persih zlati križec leskeče, in na perstu svetli perstenj žari; temuč, kakor je že Sam pokazal po Svojem vse hvale vrednem prvem pastirskem listu, da Njegovo poglavitno opravilo bo: „Vam besedo božjo oznanovati, in Vas peljati skoz njeno moč v večno domovino.“ O trikrat srečni brati Korošci! ravno ta beseda božja Tam je že v prvem pastirskem listu v Vaš e m d o m a č e m, n a r o d n e m j e z i k u, kterega lahko in dobro zastopite, od prečastitega in svetlega gosp. Nadpastira oznanjena; samó jo pridno hranite v Vašem sercu, da bo storila stoteren sad. O koliko jezer pridnih ovčic od dna svojega serca poželjuje besedo božjo iz svojega duhovnega Nadpastira v svojem domačem, materinskem jeziku čuti in poslušati, pa jih ta sreča še ni zadela, akoravno v sredini kristjanskega sveta živijo! —

Prosíte toraj, ljubi brati Korošci! nepretergano za tako blagega in prečastitega Vašega Gospoda za dolgo življenje, popolnoma zdravje, dobro srečo in za sveti blagoslov od Očeta svetlobe; pa saj ne bote sami prosili, bomo se tudi mi Vaši brati z Vami združili, in združena molitev bo za stalno sive oblake prederla, in prišla pred sedež božje milosti; — kar pa naša združena molitev dobila ne bo, to bo namestila neizrečena vrednost in moč daritve svetih maš, ktere se pri nas

iz ljubezni do Tega blagega in prečastitega Gospoda, za Njegovo dolgo življenje, zdravje in za božji blagoslov Gospodu vseh Gospodov na čast brale bodo; ker smo si svesti, da je vredno, takega moža poleg volje božje podpirati z našimi molitvami, da ne opeša v svojih pretezkih opravilih.

Kar sem pisal, pisal sem od serca, zato narzadnjič rečem: Bog ohrani in obvari svitlega Gospoda knezoškofa dolge dolge leta Sebi in svojim ovčicam na časno srečo in! večno zveličanje, nam Slavjanom pa na radost in veselje! Slava! gromovito Živio!!! —

* Dopis iz Štirije meseca prosinca 1859. Dr. — žž —. Serčno je tudi nas bilo razveselilo slišati, da so naš obče ljubljeni Solnogradski nadškof postavili prečastitega gospoda Dr. Valentina Wiery-a za kerškega škofa, ker so s tem ustregli kakor cerkvenim zakonom, tako tudi željam pobožnega ljudstva in večnim postavam pravice.

Duhovni višji pastir ima sveto in težko nalogo, voditi zaupane mu ovčice zvesto po poti, katero so mu pokazali njegovi predniki, sv. apostoli, oznanovavci prave vere, razsvetljeni po svetem Duhu in obdarovani s potrebnimi jeziki. Dnešnji den je tudi veliko ložeje, pri dobri volji in zdravi pameti najti pravega moža, previdnega s potrebnimi lastnostmi za škofovsko stolico, ker ni treba več gledati samo na žlahno pokolenje.

Terjavam pravičnosti so svetli nadškof Solnogradski že večkrat ustregli v naših slovenskih pokrajinah, in ravno to je ljubeznivemu gospodu pridobilo vse serca. Da se je razdelila sekovska škofija, kakor je potrebna in na vse strani zares pravično, so oni mnogo pripomagali in si postavili veden spomin iskrenega poštovanja, slave in hvale pri duhovnih in posvetnih ljudeh.

Ena želja še je, katero ti, dragi „Slovenski Prijatelj“, svetlemu nadškofu očitno razodeni, da bi se namreč po potrebi razdelile nemško-slovenske fare dosedajne sekovske škofije. Teh je več od Radgone (v kateri je 2000 Slovincov pod terdim nemškim župnikom) z Apačami, Marijo Snežnico ali Novoj cerkvijo, sv. Anoj, Spilfeldom, Gomilicami, Lučani, Armežem, Junicoj do sv. Lovrenca nad Junicoj. Ako se ne morejo te in vse mešane fare na novo tako razdeliti, da se vzemejo Slovinci v bližnje slovenske fare, bode slovenskim farmanom pretiela velika nevarnost za njih časno in večno srečo, če se pridružijo čisto nemški sekovski škofiji, ktera pozneje ne bode imela slovenskih duhovnov, ako ravno jih za sedaj veliko ostane na nemški zemlji. — Znano nam je, kako slabo se je do sedaj v nemško-slovenski škofiji in posebno v duhovščnici špogal jezik velike množine pobožnih Slovincov; kaj pa imamo pričakovati pozneje?! — Nemškega jezika pa se bode slovenski duhovnik učiti moral, — alj pa tudi nemški slovenskega? Sto proti enemu, da ne.

Potegni se toraj, ljubi „Prijatelj!“ ti nekoliko za naše (ne rečem želje, ampak) žive potrebe, da jih zvejo naš svetli nadškof o pravem času, ter nam pomagajo po svoji modri razumnosti. Reč ta je ime-nitna in sveta, gre za časno in tudi za večno srečo celega naroda. Zatoraj gorje tistim, kateri niso o pravem času razodeli resničnih potreb možem, ki jih je Bog in presvitli cesar poklical, da vodijo črede kristijanske vestno po poti življenja. Potrebe celega naroda se ne smejo prezirati, če se ravno ne more vselej zadostiti posamnim ljudem.

Cerkveni novičar.

* Iz Celovca. Veliko je še med nami pobožnega in cerkve-nega duha. Priča nam je, kar se je te dni v Celovcu godilo. Sveti den zvečer smo obhajali konec svetega leta, zvečer pred novim letom pa konec solnčnega leta. Vselej so božjo službo opravljali knezoškof sami. Ljudi se je bilo v stolni cerkvi vselej toliko nabralo, da je bila res prava gnječa in skoraj nevarno v tako prostorni cerkvi. Že dolge leta hodimo o raznih priložnostih v stolno cerkev, ali tako natlačene, kakor je bila na večer pred novim letom, je še nismo vidili nikoli. Že prva pridiga 8. decembra je vse ljudi tako vnela in pre-zvela, da je že več dni poprej po celem mestu hrup šel: „Večer pred novim letom pridigajo knezoškof sami.“ Res je bila temu taka; govorili so presvitli knezoškof spet sami in scer tako živo, rezno in ginljivo, da je vsaka beseda rezala do živega. Izvolili so si besede sv. Pavla: „Kupujte si čas, zakaj dnevi so hudobni.“ Res je bila cerkev ljudi nagačena, pa vendar je bilo vse tiho in mirno, zakaj nihče ni hotel nobene besedice preslišati. Oh gotovo so zlate besede višjega pastirja marsikteri ovčici na serce padle in bojo rodile lepéga sadu! Terdo-kamenito bi moralo biti serce, ktereга bi take serčne in mile besede in tako mojstrovsko govorjenje ne omečile. Ja že poganjajo besede prve pridige presv. škofa veselo cvetje, kajti že najdejo svoje ovčice v cerkvi okoli oltarja in okoli prižnice, kamor so jih v svo-jem nastopivnem govoru povabili. V kterikoli cerkvi se knezoškof le pokažejo, derejo trume vernih ovčic za njimi: Dobre ovčice poznajo svojega pastirja. Da pa je ljudem resnica, da to ni le samo na videz ali kaka nova šega, je pričevalo lepo in krepko petje pri obeh ve-černih svetkovinah. Druge leta so hvalno pesem le samó učeni in plačani pevci na koru peli in včasih tako žlingali in vdelovali, da nisi védel, ali bi se smejal ali jokal. Letos so pa zapeli (in pravijo, da so sami škof zaukazali) po nemški: „Bog tebe hvalimo“ — in čuda! vse po cerkvi je pelo prav lepo in vbrano, peli so duhovniki pred oltarjem in ljudje po cerkvi. Ljudje so stermeli in solze točili slad-kega, svetega veselja. Oh da bi se občno petje po celi škofiji upe-ljalo: Občno petje ima neznano, čudno moč do človeškega serca! —

Te dve slovesnosti so nam bile žive priči, da je cerkveni duh pri Celovčanih res le spal, da se je zdramil in zbudil. Bog ohrani nam premilostljivega in oživljajočega knezoškofa Valentina!

Društvo sv. Mohorja.

Djal sem v poslednjem listu, da se našemu društvu bliža ljuba vigred. Res, da je naše društvo nekako spalo pozimsko, nisi slišal od njega ziniti ne besedice. To ni prav, to je smert, — zdaj se pa smehlja ljuba vigred, ki oživlja vse stvari, in bo oživila, ako Bog hoče, tudi društvo naše. Vpisanih je družnikov še čez 11 sto; takih pa, ki so letnino za l. 1858 plačali, jih je le okoli 400; to je rakova pot. Odkod to? sem se že večkrat popraševal. Morebiti, da se je družnikom premalo dajalo na leto? Pa soštel sem vse tiskane pole in jih naštel še več kot 570, zraven še veliko napevov in podob; ne bom jo daleč zabodel, ako rečem, da so v sedmih letih, to je od l. 1852 do l. 1858 gospodi družniki dobili od društva 600 tiskanih pol. Letnina znese za 7 leta 21 fl. sr., toraj pride ena tiskana pola na dva krajcarja tistim gospodom, ki so plačevali za leto 3 fl. sr.; unim pa, ki so plačevali 1 fl. 30 kr. sr. letnine, stoji ena pola le en krajcar. Številke toraj pričajo, da so se knjige dajale tako dober kup, kakor prodaja visoko c. k. ministerstvo svoje šolske knjige. —

Morebiti, da so pa knjige malo prida? Večjidel so družniki duhovniki in učitelji; tim vsem bi pa imele prejete knjige biti zlata vredne knjige. To mora vsakdo poterditi, kdor jih je v roke vzel in prebral.

Morebiti, da jih gg. družniki niso dobivali o pravem času? Perve leta, dokler so se razpošiljale po knjigarjih, so se slišale pritožbe; odkar se pa pošiljajo po pošti, se ni pritožila živa duša. — Odkod toraj, da naše društvo le hira in peša? Marsikaj bi mogel tukaj pregovoriti, — pa pustimo, kar je za nami, in glejmo rajši na to, kar je pred nami, in prevdarjajmo, kako bi se dalo naše društvo na noge spraviti in krepko na nogah obdržati? Jaz povem svoje misli prav naravnost, ne gledam ne na pravo ne na levo, ampak povem, kar po svoji pameti našemu društvu za najboljše spoznam. Prosim lepo, da tudi drugi gospodi tako delajo, da naj se zmedena štrana razmota in nova osnova osnuje, da bo nam Slovincem vse na čast in srečo!

Po mojih mislih je dvoje potrebno:

- a) da se naše društvo prestavi na cerkveno polje in
- b) da se napravi družbena matica.

Naše društvo naj se prestavi na cerkveno polje: toraj je treba, da se društvo spreoberne v bratovščino in se mu pridobijo od sv. Očeta papeža odpustki; dalej da ga vsi premilostljivi

škofi po Slovenskem: namreč prečast: knezonadškof Goriški, knezoškof Ljubljanski, Lavantinski in Kerški, škof Terzaško-Koperški svojim vernim priporočevati blagovolijo; in sledjiti, da se vsak gospod duhovnik, ki k tej bratovščini pristopi, po družbinskih postavah zaveže, vsako leto eno sveto mašo za žive in mertve družnike darovati.

Naj se napravi družtvena matica.

Letnino plačevati zabijo tudi naj prvi domorodci, to pričajo naše družtvene knjige. Toraj poskusimo tako, da zamore, kdor je volje, enkrat za vselej kaj plačati in ostane družnik vse svoje žive dni. Morebiti da takole pojde: Kdor izroči našemu družtvu 100 fl. avstr. velj., postane ustanovavec naše bratovščine, in dobiva od vsake družbinske knjige štiri iztise zastonj; kdor plača 40 fl. av. v. enkrat za vselej, postane družnik prve verste, in dobiva tri iztise; kdor vloži 20 fl. av. v., je družnik druge verste in dobiva dva iztisa; in kdor izroči 10 fl. a. v., postane družnik tretje verste in prejema en iztis. — Kdor pa vendar le rajši letnino plačuje, naj plača vsako leto en fl., avstr. v. in dobiva od vsake knjige po enem istisu.

Bratovščina sv. Janez Nepomucena na Českem in ssv. Cirila in Metoda na Moravskem ste tako osnovane, in — oh srečni bratje Čehi! — kako veselo se razvijate obe bratovščini! Po 2—3 tavžent jih pristopa novih družnikov vsako leto!

Poskusimo tudi mi tako, učimo se od svojih slavjanskih bratov, pred vsem pa učimo se od njih složnosti, edinosti, ljubezni. Ali smo rojeni ali na Koroškem ali Krajskem, ali prebivamo na Goriškem ali Primorskem — vse eno. Slovenci smo, bratje smo, ljubimo se in deljmo tudi po bratovski: „Sloga jači, nesloga tlači!“ 4—5 let že hira naše društvo, še letos in — po njem je. Merliča od mertvih zbuditi pa je težava: naši bratje Slovaci na Ogerskem napravljajo družtvo sv. Vojteha v ravno ta nam že delj kot dve leti, pa ni od njega ne duha ne sluha. Mi ga pa že imamo, obderžimo ga pri življenju, posebno, ko nam je prisjala toliko srečna doba. Naš premilostljivi knezoškof Valentin so družtvene odbornike prav ljubeznivo sprejeli in obljubili jim naše toliko hvalevredno, koristno in potrebno družtvo krepko podpirati. Blagovolili so prevzeti družtvene postave, pa djali so: „Pregledal bom postave in se z vami posvetoval, kako bi se dalo pomagati.“

Zatoraj Slovenci! približuje se našemu družtvu boljši in prijazniši čas; nujte! toraj zdramimo in zbudimo se. Govorimo in pišemo pogostoma od našega družtva, da se oživi in postavi prav močno in stanovitno na noge!

A. Einšpieler.

* Dalje so pristopili k družtvu, 1110, Germek Jož., fajm. v Dobovcu, 1111. Simonič Jan., kapl. pri sv. Miklavžu, 1112. Šavor Jož., župn. v Bi. sagu na Horv., 1113, Serbec Franc, poduč. v Jarenini, 1114. Stiper Jan., kapl. pri sv. Lovrencu v puščavi.

* Dalje pačali za l. 1858: Čepe Fr., častni korar, Kravear, Kovacič Jož., Lah Bal., Polak Mat., Skodnik Štef., Zorman Jož.

* Za l. 1859 so plačali: Anžur (poll.), Altman, Brenc Jan., Bevč Jož., Bucik Bl., Brlič, Bratuša, Brolih, Balon, Burcar, Banješ, Cafov, Čepe, Černe Ant., Černivec Mat., Čuš Iv., Dolinar Mat., Dürnwirth, Dovjak Jak., Doliak Bal., Dolinšek Juri, Dolenc Luk., Duriava, Einspieler And., Endlicher, Erzar, Ferčnik, Fric Mat., Ferenc Jož., Grivec, Germek, Hafner Jan., Hajšek Ant., Hojkar, Holc Jak., Hofer Drag. (poll.), Herg, Holibar, Hobel, Janežič Ant., Javornik Plac., Jeram Jož., Jaklin, knjižnica gorišk. semin., Kramberger Fel., Kovac Jož., Kankel, Knež, bogosl. v Ljublj., Katnik Al., Keciančič Štef., Koder, Kosta, Kastelic, Kocbek, Kern Kat., Klobasa Fr., Krašovic Jož., Leon, Lah Bal., Levičnik Jož., Lesnik, Dr. Muršec, Meško Jak., Mežnarič, Majerič Max., Dr. Murko, Mukič Štef., Marinka, Modic, Narobe, Okorn Fid., Oblokar, Orešnik Jož., Potočnik Lov., Potočnik Mih., Pintar Ant., Pintar Mat., Pirc Mat., Pirc Jan., Pivec Andr., Plemel, Podreka Fr. Petan, Pušl, Potočnik Ant., Polič, Pinezič Vikt., Pavalec, Robida, Radičnik, Ripšl, Dr. Robič, Rutar Tom., Roic Mih., Raič Bož., Remic Fr., Rantusa Jur., Respet, Dr. Razlag, Sajovec Jan., Simandl, Sušnik Lor., Sovdat, Semin. v Celov., Seebacher, Stranjšak Mart., Skorjanec Vit., Stare Al., Skalar, Simonič Jož., Simonič Jan., Stiper Jan., Švab Mih., Šivic Jan. (poll.), Travenščak, Trampus Iv., Trafenik Fr., Tercon Jož., Vojska Lav., Vovk Jan., Vrečko Mat., Dr. Vojska, Verne Mih., Varl, Vuk Andr., Vodusek Mat., Vrečko Ant., Wolf Ant., Zorman Jož., Zank, Žofran.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Č. g. Jan. Heiss je dobil faro Motnica, g. Mat. Kristofič faro št. Miklavž na Perence, in g. Lud. Rakeš faro št. Marjeta v Rajhenavu. — Gosp. Luk. Wucherer pride za kaplana v Čanjče, g. Sim. Kompos za provizorja v Sveče (Waitschah), in g. J. Protiva za kapl. v Zagriče.

Pogovori vredništva.

Gosp. J. K. v Kok. Družtv. knige smo poslali po pošti v Kraju; — gosp. M. Mark. v Č. Le pošljite, vse pride prav; — g. St. M. pri sv. Len. Kdor je po pošti Fridau me družtv. knige prejel, ima tudi Vaše; — g. J. H. v Kr. Lepo prosimo, da nam večkrat kej pišete; od bratov po Horvaškem vsi radi kaj slišimo; — g. M. G. v Monsb.: Ni plačano, kako je zastran družtv. knjig? — G. J. Š. v. Bis. imate plačati še 1 fl. vpisnine in knige dobivljate po pošti; — g. J. P. v Str. Vse lepo plačano, — oznanite nam tudi včasih kej iz Vaših krajev, posebno kar tiče razdelitev; — g. L. P. v št. Petr. Knige smo poslali po pošti na Vaše staro mesto v L.; — gosp. dopisniku v Gorici: Prav lepo prosimo, nam večkrat kaj poslati, naj pravi svet, kar hoče: Vse za vero in domovino! —

Dober kup, da nikoli tako!

Vse tri tečaje „Slov. Prijatla“, v katerem smo pričeli pridige in kerš. nauke, to je od l. 1856, 1857 in 1858 dobi za pet goldinarjev v starega denarja, kdor si naroči „Slov. Prijatla“ od l. 1859; — gg. bogoslovci pa dobivljajo vse tri tečaje za pet gold. in tečaj 1859 za dva gold. starega denarja. — „Slov. Prijatelj“ pojdi med ljube Slovence in oživljaj sveto kat. vero in slovenski duh! Ne iščemo, kar je vašega, iščemo le vas! — Vredn.